

STRASAK-rapporten

Anmeldt kriminalitet og politiets straffesaksbehandling

Første og andre tertial 2020

28.09.20

INNHold

1	INNLEDNING	3
2	SAMMENDRAG	4
	2.1 Hovedresultater	4
	2.2 Nærmere om enkelte kriminalitetstyper	6
3	STATISTIKK FOR PERIODEN MED PANDEMITILTAK.....	9
	3.1 Antall anmeldelser.....	9
	3.2 Politiets straffesaksbehandling	10
	3.3 Saker særskilt knyttet til Covid-19.....	11
4	ANTALL ANMELDELSER	12
	4.1 Utviklingen innen ulike kriminalitetstyper	13
	4.2 Forholdsmessig fordeling av kriminalitetstyper	14
	4.3 Geografiske forskjeller	15
5	POLITIETS STRAFFESAKSBEHANDLING	16
	5.1 Hovedtall.....	16
	5.1.1 Antall påtaleavgjørelser	16
	5.1.2 Oppklaringsprosent	17
	5.1.3 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid.....	18
	5.2 Saker med krav til særskilt saksbehandlingstid	19
	5.3 Tilrettelagte avhør	21
6	UTVIKLINGEN INNEN ULIKE KRIMINALITETSTYPER	22
	6.1 Vinningslovbrudd.....	22
	6.2 Trafikklovbrudd	23
	6.3 Voldslovbrudd	24
	6.4 Narkotikalovbrudd	25
	6.5 Seksuallovbrudd.....	25
	6.6 Økonomilovbrudd	27
7	SAKER UNDER ARBEID	28
	7.1 Saker under arbeid.....	28
	7.2 Restanser – ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder	29
	7.3 Påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker	31
8	INNDRAGNING	32
	VEDLEGG 1 DATAGRUNNLAG.....	33
	VEDLEGG 2 LOVBRUDDSKATEGORIER.....	34

1 Innledning

Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig, jf. politiloven § 1.

I kriminalitetsbekjempelsen følges to hovedstrategier:

- forebyggende tiltak for å hindre kriminalitet
- straffesaksbehandling

En grunnleggende forutsetning for at straffesaksbehandlingen skal bidra til redusert kriminalitet er at forhold blir avdekket og oppklart¹, slik at gjerningspersonene kan straffefølges og ilegges adekvate reaksjoner. Straffesaksbehandlingen må videre være troverdig og inngi tillit i samfunnet.

I denne rapporten presenteres hovedtrekkene i den registrerte kriminaliteten og politiets straffesaksbehandling i første og andre tertial 2020 (heretter benevnt per andre tertial 2020), og utviklingen i samme periode i de siste fem årene. Blant annet gis det en oversikt over anmeldte lovbrudd og hovedresultater for politiets straffesaksbehandling, herunder antall påtaleavgjørelser, saksbehandlingstid, oppklaringsprosent mv., fordelt på ulike kriminalitetstyper. Året 2020 har vært preget av omfattende tiltak igangsatt i forbindelse med Covid-19-pandemien. I denne STRASAK-rapporten er derfor statistikk for perioden uke 11 til og med 35 viet et eget kapittel.

Datagrunnlaget er hentet fra politiets arbeidsregister på straffesaksområdet (STRASAK). Det er Statistisk sentralbyrå som publiserer den offisielle kriminalitetsstatistikken, etter en kvalitetssikring og bearbeiding av blant annet dataene fra STRASAK. Hvis ikke annet er oppgitt, er tallmaterialet hentet ut per 1. september hvert enkelt år. En nærmere beskrivelse av datagrunnlaget er gitt i vedlegg 1.

Det gjøres oppmerksom på at avrunding kan føre til at summen/ending i prosent og prosentpoeng ikke blir lik summen av de oppgitte tallene.

¹ Det er ikke bare saker som får en positiv påtaleavgjørelse (siktelse med forslag tilståelsesdom, tiltale, forelegg, overføring til konfliktråd eller påtaleunntatelse) som regnes som oppklarte, men også en del avgjørelser som innebærer at den strafferettslige forfølgning henlegges. I tillegg er det flere avgjørelseskoder i Strasak som holdes utenfor ved beregning av oppklaringsprosenten. Eksempler er henleggelse begrunnet i at det ikke er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold, henleggelse fordi anmeldelsen vurderes å være åpenbart grunnløs og henleggelse fordi det anmeldte forhold er vurdert ikke å være straffbart (ikke rammes av noen straffebestemmelse).

2 Sammendrag

2.1 Hovedresultater

I STRASAK-rapporten presenteres utviklingen i antall anmeldelser og politiets straffesaksbehandling. Året 2020 har vært preget av Covid-19 pandemien. I uke 11 2020 ble det iverksatt omfattende tiltak som har vært svært inngripende for hele samfunnet. Tiltakene har også ført til endringer i kriminaliteten og i hvordan straffesakskjeden har fungert.

All den tid situasjonen i 2020 har avveket fra tilsvarende perioder i femårsperioden, vil sammenligningen med tidligere år ha mindre relevans. Politidirektoratet har ikke hatt kapasitet til å gjennomføre en grundig analyse av årsakene til den observerte utviklingen.

Tabell 2.1 Hovedtall, per 2. tertial 2016-20

Kriminalitetstype	Anmeldelser				Påtaleavgjorte saker				
	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20	Andel	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20	Andel	Oppklaringsprosent
Vinning	61 187	-8,6 %	-20,3 %	31 %	62 976	-6,4 %	-20,2 %	30 %	21 %
Trafikk	36 964	4,5 %	-4,5 %	19 %	36 924	5,2 %	-4,1 %	18 %	85 %
Annen*	24 935	-2,7 %	-7,6 %	13 %	26 262	0,9 %	-3,3 %	13 %	68 %
Vold	20 496	-6,3 %	-1,3 %	10 %	22 670	1,1 %	11,6 %	11 %	55 %
Narkotika	17 996	-16,4 %	-33,0 %	9 %	20 134	-11,6 %	-29,4 %	10 %	75 %
Økonomi	15 674	-11,8 %	-11,7 %	8 %	16 805	-6,5 %	1,9 %	8 %	36 %
Skadeverk	14 192	20,2 %	28,4 %	7 %	14 237	18,9 %	28,2 %	7 %	18 %
Seksuallovbrudd	4 197	-7,0 %	-7,8 %	2,1 %	4 745	-15,5 %	18,8 %	2,3 %	58 %
Miljø	1 533	9,7 %	-3,2 %	0,8 %	1 470	20,8 %	-7,4 %	0,7 %	62 %
Arbeidsmiljø	488	-1,6 %	-9,1 %	0,2 %	524	-13,5 %	0,2 %	0,3 %	64 %
Totalsum	197 662	-4,7 %	-12,4 %	100 %	206 747	-2,0 %	-9,0 %	100 %	50 %

Kilde: JUS065, JUS309

* I kriminalitetstypen annen inngår blant annet særlovgivning, hensynsløs atferd, unnlatt å etterkomme pålegg (politiloven § 5), ordensforstyrrelser, brudd på kontaktforbud og ulovlig bevæpning på offentlig sted.

Antall anmeldelser er redusert

Per andre tertial 2020 er antall anmeldelser redusert med 4,7 prosent i forhold til samme periode i 2019 og med 12,4 prosent i forhold til 2016. I årets to første måneder økte antall anmeldelser i forhold til 2019 med 4,4 prosent, mens antall anmeldelser ble redusert med 16,2 prosent i mars-april. Fra mai til og med august ble antall anmeldelser redusert med 3,3 prosent i forhold til samme periode i 2019.

Nedgangen skyldes særlig nedgang i vinning-, narkotika- og økonomilovbrudd. Utviklingen antas blant annet å skyldes at pandemiltakene medførte færre personer i det offentlige rom.

Antall påtaleavgjørelser er noe redusert

Antall påtaleavgjørelser er per andre tertial 2020 redusert med 2,0 prosent i forhold til samme periode i 2019, og er 9,0 prosent lavere enn i 2016.

Antall påtaleavgjørelser økte med 14,2 prosent i mars-april 2020 i forhold til 2019, men er redusert med 12,4 prosent fra mai til og med august sammenlignet med tilsvarende periode i 2019. Økningen i antall påtaleavgjørelser tidlig i pandemiperioden skyldes blant annet at færre saker har blitt behandlet i domstolen og at påtalemyndigheten i politiet derfor har fått

frigjort tid til påtaleavgjørelser. Når domstolene normaliserte sin aktivitet, måtte påtalejuristene i politiet nedarbeide restanser knyttet til irettføring, noe som førte til en reduksjon i antall påtaleavgjørelser og dermed en økning i antall ikke påtaleavgjorte saker. Samtidig er det registrert færre anmeldelser, noe som også medfører færre saker å påtaleavgjøre.

Nedgang i antall restanser

Politidistriktene hadde ved utgangen av andre tertial 29 981 saker eldre enn 3 måneder som ikke var påtaleavgjort. Dette er en reduksjon på 23,0 prosent (-8 968 saker) i forhold til samme tidspunkt i 2019, og en reduksjon på 18,5 prosent (-6 790 saker) i forhold til 2016.

Videre hadde politidistriktene 6 263 saker eldre enn 12 måneder som ikke var påtaleavgjort. Dette er en reduksjon i forhold til samme tidspunkt i 2019 og 2016 på henholdsvis 24,9 (-2 081 saker) og 17,9 (-1 361 saker) prosent.

Nedgangen i restanser skyldes at det er påtaleavgjort langt flere saker enn hva som er registrert (anmeldt).

Nedgang i antall påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker

Antall saker som er påtaleavgjort, men ikke rettskraftige var ved utgangen av andre tertial 2020 på 72 611 saker, en nedgang i forhold til samme periode i 2019 og 2016 på 9,3 prosent og 11,1 prosent.

Det kan imidlertid gjenstå mye ressurs- og tidkrevende arbeid i saker hvor det er truffet positive påtaleavgjørelser, særlig der det er utferdiget tiltale og sakene skal irettføres.

Oppklaringsprosenten er på tilnærmet samme nivå som 2019

Oppklaringsprosenten per andre tertial 2020 var 50 prosent, mot 51 i samme periode i 2019. I 2016 var oppklaringsprosenten 54 prosent. Det er store forskjeller mellom de ulike kriminalitetstypene.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er på tilnærmet samme nivå som i 2019

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle saker er per andre tertial 2020 74 dager, en nedgang på 0,3 dager i forhold til 2019, og en økning på 4,0 dager i forhold til samme periode i 2016. For oppklarte saker var gjennomsnittlig saksbehandlingstid per andre tertial 102 dager, en økning på 3,0 og 10,9 dager i forhold til samme periode i 2019 og 2016.

Økningen skyldes blant annet at det er påtaleavgjort flere eldre saker, noe som kommer til syne ved en stor nedgang i både saker eldre enn 3 og 12 måneder.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist svakt redusert

For visse oppklarte voldssaker er det fastsatt en særskilt saksbehandlingsfrist på 90 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet. Per andre tertial 2020 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 120 dager for alle forhold og 136 dager for oppklarte forhold, en nedgang på 1,1 og 3,5 dager i forhold til samme periode i 2019. 43 prosent av de oppklarte forholdene per andre tertial 2020 ble påtaleavgjort innen 90 dager, mot 44 prosent i 2019. En nærmere oversikt er gitt i kapittel 5.2.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i saker hvor gjerningsperson er under 18 år er redusert

I forhold hvor gjerningspersonen er under 18 år skal, som hovedregel, etterforsking gjennomføres og påtalebeslutning fattes innen seks uker etter at vedkommende ble ansett som mistenkt i saken. Andelen innenfor frist er 71 prosent, en økning på 1,4 prosentpoeng i forhold til 2019. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle forhold er redusert med 6,3 dager for alle forhold, og med 4,5 dager for forhold som er oppklart.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for voldtektssaker er redusert

Det er fastsatt et mål om gjennomsnittlig saksbehandlingstid i voldtektssaker på 130 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle saker og oppklarte saker var per andre tertial 2020 på henholdsvis 201 og 192 dager, en nedgang i forhold til 2019 på henholdsvis 7,5 dager og 3,5 dager.

Lang saksbehandlingstid kan ha sammenheng med at voldtektssaker ofte kan ha et komplekst bevisbilde som krever en omfattende etterforsking.

Andel tilrettelagte avhør innenfor frist redusert

Per andre tertial 2020 er det gjennomført 2 829 førstegangsavhør. 47 prosent av avhørene ble gjennomført innenfor frist, mot 50 prosent i 2019. Ekskluderes avhør hvor forhold utenfor politiets kontroll har ført til fristbrudd, ble 52 prosent av avhørene gjennomført innenfor frist, mot 56 prosent i 2019. At andelen innen frist er redusert skyldes blant annet at enkelte distrikt kun gjennomførte avhør i akuttsaker de første ukene med smitteverntiltak, samt at kapasiteten ved enkelte barnehus var redusert av samme grunn.

Samlet inndragningsbeløp er redusert i forhold til 2019

Samlet inndragningsbeløp var per andre tertial 2020 109,7 mill. kroner, mens det var på 145,2 i samme periode i 2019. Enkelt saker har stor innvirkning på resultatet i det enkelte år.

2.2 Nærmere om enkelte kriminalitetstyper

Seksuallovbrudd

Antall anmeldte seksuallovbrudd er per andre tertial 2020 redusert med 7,0 prosent i forhold til samme periode i 2019, og med 7,8 prosent i forhold til 2016. Nedgangen i antall anmeldelser skjedde særlig i perioden rett etter at smitteverntiltakene ble iverksatt. Lovbruddskategorien Seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år sto for 45 prosent av nedgangen i antall anmeldelser fra 2019 til 2020, mens anmeldte voldtekter sto for 15 prosent.

Antall påtaleavgjorte seksuallovbrudd er per andre tertial 2020 redusert med 15,5 prosent i forhold til samme periode i 2019, men har økt med 18,8 prosent i forhold til 2016².

Oppklaringsprosenten per andre tertial 2020 var 58 prosent, mot henholdsvis 66 og 65 prosent i 2019 og 2016. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte saker per andre tertial 2020 er redusert med 29,5 dager sammenlignet med samme periode i 2019, men har økt i forhold til 2016 med 57,8 dager.

² Den relativt lange saksbehandlingstiden for seksuallovbrudd medfører at den nedgangen vi så for antall anmeldelser fra 2018 til 2019 (-25,5 prosent) kan påvirke antall påtaleavgjørelser i 2020. Fra 2018 til 2019 var det en nedgang i antall påtaleavgjørelser på 4,7 prosent.

Flere av lovbruddskategoriene knyttet til seksuallovbrudd har hatt en nedgang i gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte saker, men særlig stor har nedgangen vært i saker som gjelder seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år (-49,9 dager) og seksuell omgang med barn 14-16 år (-45,0 dager). Nedgangen for disse to lovbruddskategoriene skyldes spesielt at gjennomsnittlig saksbehandlingstid var unormalt høy i 2019.

Voldslovbrudd

Antall anmeldte voldslovbrudd ble redusert per andre tertial 2019 til 2020 med 6,3 prosent og med 1,3 prosent sammenlignet med 2016. Per andre tertial 2019 til 2020 har det særlig vært en nedgang i anmeldelser av kroppskrenkelser (-8,8 prosent, -708 saker) og i lovbruddskategorien grov kroppskrenkelse og kroppsskade (-12,5 prosent, -229 saker).

Antall påtaleavgjorte saker per andre tertial 2020 økte med henholdsvis 1,1 og 11,6 prosent sammenlignet med 2019 og 2016.

Hovedårsaken til endringene tilskrives pandemisituasjonen. Oppklaringsprosenten har i femårsperioden vært relativt stabil, mellom 55 og 58 prosent, men var per andre tertial tertial 2020 1,7 prosentpoeng lavere enn i samme periode i 2019. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte saker var per andre tertial 2020 136 dager, en økning i forhold til samme periode i 2016 og 2019 på henholdsvis 26,9 og 12,1 dager.

Vinningslovbrudd

Vinningslovbrudd står for 31 prosent av alle anmeldte lovbrudd. Per andre tertial 2019 til 2020 ble antall anmeldte vinningslovbrudd redusert med 8,6 prosent og påtaleavgjorte vinningslovbrudd ble redusert med 6,4 prosent. I forhold til 2016 har antall anmeldte vinningslovbrudd blitt redusert med 20,3 prosent. Oppklaringsprosent var per andre tertial 2020 på 21 prosent, og var tilnærmet uendret i forhold til samme periode i 2019.

Nedgangen i anmeldte vinningslovbrudd er blant annet en følge av reduksjon i antall tyverier fra person på offentlig sted. For lovbrudd begått i Norge er antall anmeldelser redusert med 26,7 prosent (-3 518 saker), mens for saker med gjerningssted i utlandet er reduksjonen på 66,8 prosent (-2 634 saker). Samlet er nedgangen i antall anmeldelser per andre tertial på 35,9 prosent i forhold til samme periode i 2019. En stor del av reduksjonen kan tilskrives færre personer i det offentlige rom som følge av iverksatte smitteverntiltak.

Per andre tertial 2020 var det anmeldt 961 saker knyttet til grove tyverier fra bolig, en nedgang fra samme periode i 2019 på 17,2 prosent (-199 saker).

Ran har per andre tertial 2019 til 2020 hatt en økning på 19,5 prosent (+107 saker). Antall anmeldte ran begått i Norge har økt med 30,0 prosent (+145 saker), mens det har vært en nedgang av ran begått i utlandet (anmeldt i Norge).

Narkotikalovbrudd

Per andre tertial 2019 til 2020 er antall anmeldte narkotikalovbrudd redusert med 16,4 prosent, mens antall påtaleavgjorte narkotikalovbrudd er redusert med 11,6 prosent.

Nedgangen per andre tertial 2019 til 2020 har særlig kommet innenfor narkotikalovbrudd etter legemiddeloven og straffeloven § 231³. Antall anmeldelser for grove narkotikaovertridelser per andre tertial 2020 er redusert med 3,6 prosent (-22 saker) i forhold til 2019.

Oppklaringsprosenten er fremdeles høy for narkotikalovbrudd (75 prosent), selv om den er 4,3 prosentpoeng lavere per andre tertial 2020 enn i 2019.

³ Statistikkgrupper inkludert i lovbruddskategorien Narkotikalovbrudd etter straffeloven (narkotika-overtridelser) gitt i vedlegg 2.

3 Statistikk for perioden med pandemiltak

I uke 11-12 2020 ble store deler av det norske samfunnet endret som følge av iverksatte smitteverntiltak, blant annet stengte barnehager og skoler, avlyste arrangementer, permitterte arbeidstakere, utstrakt bruk av hjemmekontor, samt iverksatte grensekontrolltiltak. En oversikt over noen tiltak som ble igangsatt i mars 2020 er gitt i tabell 3.1.

Tabell 3.1 Hendelser i mars 2020 tilknyttet Covid-19-pandemien

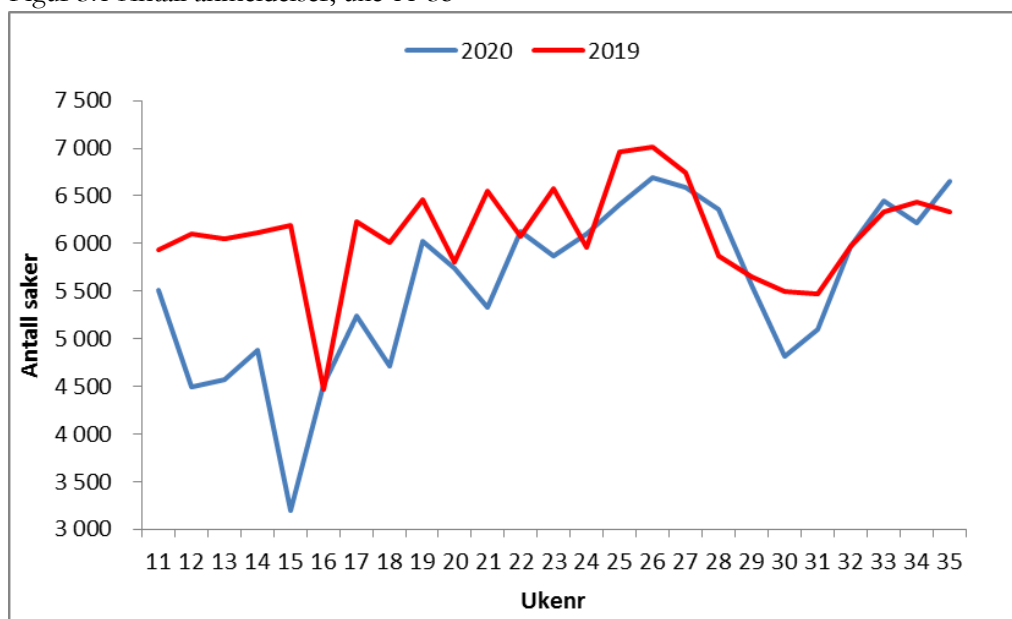
Dato	Dag	Uke	Hendelse
12.03.2020	Torsdag	11	Stenging av barnehager, skole og utdanningsinstitusjoner. Stenging og forbud av ulike arrangementer og tilbud Politiet stenger publikumstjenester
15.03.2020	Søndag	11	Strengere grensekontroll. Stenger grensen for utlendinger uten oppholdstillatelse, midlertidig inn- og utreisekontroll på indre Schengen-grense.
15.03.2020	Søndag	11	Ny forskrift om karantene og isolasjon.
17.03.2020	Tirsdag	12	POD sender ut beskrivelse av hvordan saker som er relatert til Covid-19-pandemien skal registreres.
19.03.2020	Torsdag	12	Forbud mot å overnatte på fritidseiendom utenfor egen kommune.

Pandemien og tiltakene som er iverksatt har påvirket både kriminalitetsbildet og politiets straffesaksbehandling. En oversikt er gitt nedenfor. Dette gir ikke et fullstendig bilde, men viser noen hovedtrekk for ukene 11 til og med 35, det vil si fra 9. mars til og med 30. august 2020.

3.1 Antall anmeldelser

De to første månedene i 2020 økte antall anmeldelser i forhold til 2019 med 4,4 prosent, mens antall anmeldelser ble redusert med 16,2 prosent i mars-april. Fra mai til og med august ble antall anmeldelser redusert med 3,3 i forhold til samme periode i 2019. Figur 3.1 viser utviklingen i totalt antall anmeldelser per uke, mens tabell 3.2 viser utviklingen innenfor kriminalitetstypene i uke 11-35 2020 sett i forhold til samme periode i 2019. I 2020 var påsken i uke 15, mens den i 2019 var i uke 16.

Figur 3.1 Antall anmeldelser, uke 11-35

Kilde: PAL STRASAK

Tabell 3.2 Antall anmeldelser, uke 11-35

Kriminalitetstype	Uke 11 - uke 35 2020	Uke 11 - uke 35 2019	Pst endr ift 2019
Vinning	43 759	50 828	-13,9 %
Trafikk	26 787	25 805	3,8 %
Annen	16 998	18 981	-10,4 %
Vold	14 062	15 769	-10,8 %
Narkotika	12 510	15 272	-18,1 %
Økonomi	10 181	12 518	-18,7 %
Skadeverk	10 500	8 920	17,7 %
Seksuallovbrudd	2 770	3 170	-12,6 %
Miljø	1 252	1 234	1,5 %
Arbeidsmiljø	332	356	-6,7 %
Totalsum	139 151	152 853	-9,0 %

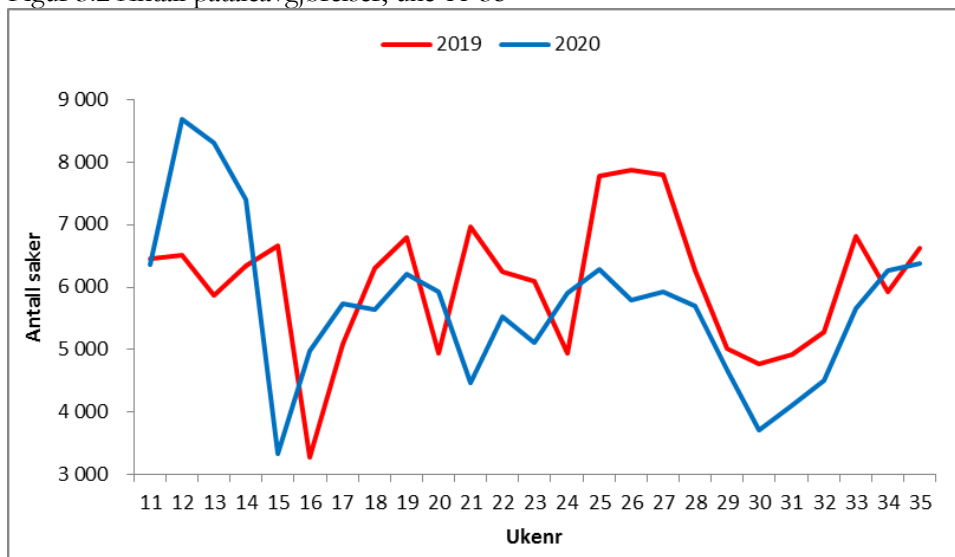
Kilde: PAL STRASAK

3.2 Politiets straffesaksbehandling

I januar og februar 2020 økte antall påtaleavgjorte saker med 4,0 prosent i forhold til 2019. Antall påtaleavgjørelser hadde dermed tilnærmet like stor økning som antall anmeldelser. Antall anmeldelser i mars-april ble redusert med 21,2 prosent i forhold til 2019, mens antall påtaleavgjørelser økte med 14,2 prosent. En av årsakene til at antall påtaleavgjorte saker økte i denne perioden antas å være at svært få saker ble iretteført for domstolen og at påtalemyndigheten i politiet derfor hadde bedre kapasitet til å påtaleavgjøre saker.

Fra mai til og med august har antall påtaleavgjorte saker blitt redusert med 12,4 prosent i forhold til samme periode i 2019. Dette kommer blant annet av at påtalemyndigheten i politiet i denne perioden har hatt mindre tid til å påtaleavgjøre saker, da de har vært mer i retten som følge av domstolene normaliserte sin aktivitet. Samtidig er det registrert færre anmeldelser, noe som også medfører færre saker å påtaleavgjøre.

Figur 3.2 Antall påtaleavgjørelser, uke 11-35

Kilde: PAL STRASAK

Tabell 3.3 Antall påtaleavgjørelser, uke 11-35

Kriminalitetstype	Uke 11 - uke 35 2020	Uke 11 - uke 35 2019	Pst endr ift 2019
Vinning	43 856	50 388	-13,0 %
Trafikk	25 895	25 100	3,2 %
Annen	17 831	18 166	-1,8 %
Vold	15 458	15 540	-0,5 %
Narkotika	13 554	15 826	-14,4 %
Økonomi	11 027	12 827	-14,0 %
Skadeverk	10 271	8 836	16,2 %
Seksuallovbrudd	3 257	3 607	-9,7 %
Miljø	1 123	919	22,2 %
Arbeidsmiljø	353	390	-9,5 %
Totalsum	142 625	151 599	-5,9 %

Kilde: PAL STRASAK

3.3 Saker særskilt knyttet til Covid-19

Til og med uke 35 var det registrert 345 straffesaker i forbindelse med Covid-19⁴. 166 av disse (48 prosent) er opprettet i forbindelse med de nye spesiallovene/forskriftene. Dette dreier seg blant annet om brudd på karantene, isolering og opphold på fritidseiendom. De øvrige sakene gjelder hovedsakelig hensynsløs atferd (26 saker), trusler (30 saker), ulike bedragerier (25 saker) og smitteoverføring (30 saker).

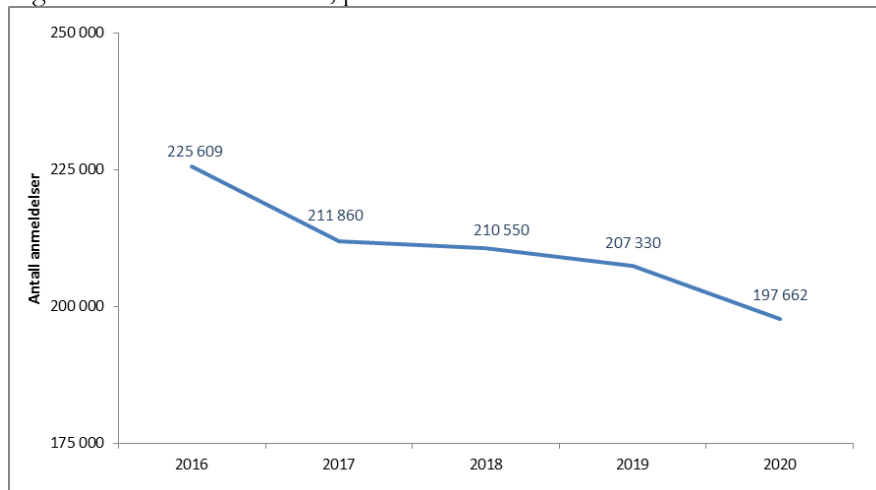
Til og med uke 35 hadde politiet påtaleavgjort 250 saker, hvorav 102 var avgjort med forelegg (81 saker), tiltalebeslutning (16 saker) eller siktelse med tilståelsesdom (5 saker).

⁴ For at en sak skal bli særskilt knyttet til Covid-19 må det manuelt skrives i saksbeskrivelsen. Det kan derfor være pandemirelaterte saker som ikke fremkommer i statistikken i kapittel 3.3.

4 Antall anmeldelser

Per andre tertial 2020 ble det anmeldt 197 662 lovbrudd, hvorav 193 725 er registrert med Norge som gjerningssted⁵. Dette er en reduksjon på 4,7 prosent i forhold til samme periode i 2019, og en nedgang på 12,4 prosent i forhold til 2016.

Figur 4.1 Antall anmeldelser, per 2. tertial 2016–20

Kilde: JUS065

Anmeldelsesstatistikken i denne rapporten, som blant annet avspeiles i figur 4.1, er basert på forhold som enten blir anmeldt til politiet eller som politiet selv anmelder. Det er således den registrerte kriminaliteten som presenteres.

Det vil være en rekke lovbrudd som av ulike årsaker ikke blir meldt til eller avdekket av politiet og dermed ikke bli registrert. Dette omtales gjerne som mørketall. I politiets innbyggerundersøkelse for 2019 ble de som hadde vært utsatt for kriminalitet det siste året spurt om de hadde anmeldt hendelsen eller planla å gjøre det⁶. Avhengig av hvilket lovbrudd de hadde opplevd, svarte mellom 18 og 75 prosent at de hadde eller planla å anmelde hendelsen.

Ulike faktorer kan påvirke kriminalitetsutviklingen. Noe kan være en følge av adekvate og effektive tiltak av forebyggende karakter, mens teknologisk utvikling, endrede forsikringsvilkår, økte bøtesatser/straffer, økt oppdagelsesrisiko eller endrede levekår er andre forhold som antas å påvirke antall lovbrudd. Samtidig kan den fornærmedes eller samfunnets ønske om å anmelde et forhold endres og slik påvirke utviklingen av den registrerte kriminaliteten innen en eller flere kriminalitetstyper.

Innen enkelte saksområder vil antall anmeldelser i stor grad avhenge av politiets og andre kontrolltaters innsats og prioritering. Dette gjør seg blant annet gjeldende innen arbeidslivskriminalitet, trafikklovbrudd og narkotikalovbrudd, men også kriminalitet som kan ramme særlige sårbare grupper. Menneskehandel er eksempel på sistnevnte.

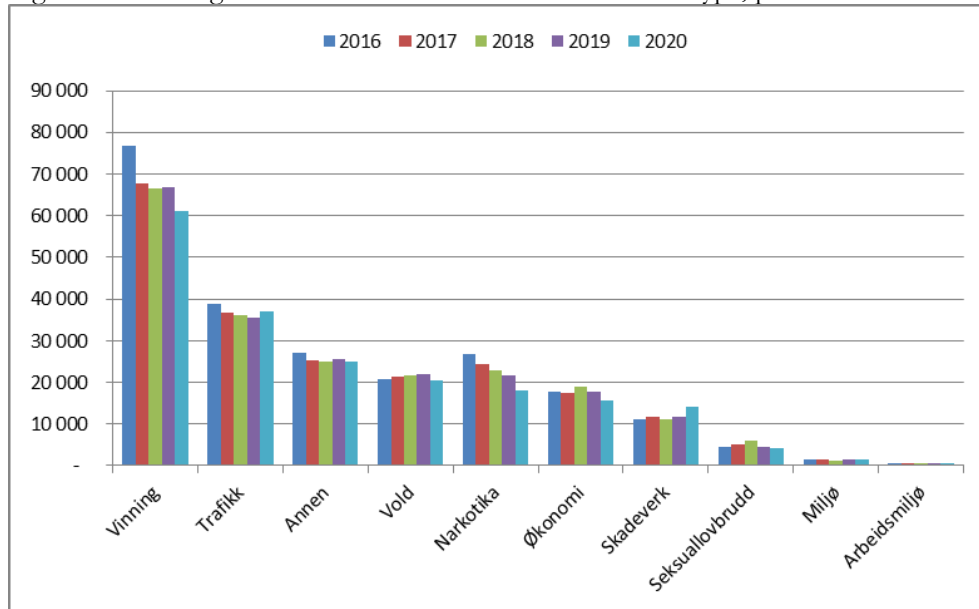
⁵ Hvis annet ikke fremgår omfatter statistikken alle anmeldelser registrert i Norge. Det innebærer at også lovbrudd begått i utlandet, men anmeldt i Norge, innbefattes.

⁶ Politiets innbyggerundersøkelse 2019, Kantar TNS, 2020

4.1 Utviklingen innen ulike kriminalitetstyper

Som det vises til ovenfor, ble antall anmeldelser for årets åtte første måneder redusert med 4,7 prosent i forhold til 2019. Det er imidlertid store forskjeller mellom de ulike kriminalitetstypene, som vist i figur 4.2 og tabell 4.1.

Figur 4.2 Utviklingen i anmeldte lovbrudd etter kriminalitetstype, per 2. tertial 2016–20*

Kilde: JUS065

* I forbindelse med innføringen av ny straffelov i oktober 2015 ble enkelte lovbrudd tilordnet en annen kriminalitetstype enn tidligere.

Tabell 4.1 Antall anmeldte lovbrudd etter kriminalitetstype, per 2. tertial 2016–20*

	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20
Vinning	76 818	67 607	66 580	66 936	61 187	-8,6 %	-20,3 %
Trafikk	38 703	36 782	36 080	35 380	36 964	4,5 %	-4,5 %
Annen	26 976	25 360	25 086	25 624	24 935	-2,7 %	-7,6 %
Vold	20 765	21 371	21 754	21 882	20 496	-6,3 %	-1,3 %
Narkotika	26 877	24 473	22 865	21 519	17 996	-16,4 %	-33,0 %
Økonomi	17 747	17 559	19 049	17 781	15 674	-11,8 %	-11,7 %
Skadeverk	11 051	11 580	11 239	11 804	14 192	20,2 %	28,4 %
Seksuallovbrudd	4 552	5 152	6 056	4 511	4 197	-7,0 %	-7,8 %
Miljø	1 583	1 446	1 270	1 397	1 533	9,7 %	-3,2 %
Arbeidsmiljø	537	530	571	496	488	-1,6 %	-9,1 %
Totalsum	225 609	211 860	210 550	207 330	197 662	-4,7 %	-12,4 %

Kilde: JUS065

* I forbindelse med innføringen av ny straffelov i oktober 2015 ble enkelte lovbrudd tilordnet en annen kriminalitetstype enn tidligere.

I anmeldelsene registrert i 2020 var Norge gjerningssted i 98,0 prosent av sakene, som vist i tabell 4.2. Det er imidlertid forskjeller mellom de ulike kriminalitetstypene hva gjelder andel med gjerningssted utenfor Norge.

Tabell 4.2 Antall anmeldte lovbrudd etter kriminalitetstype og gjerningssted, per 2. tertial 2019-20

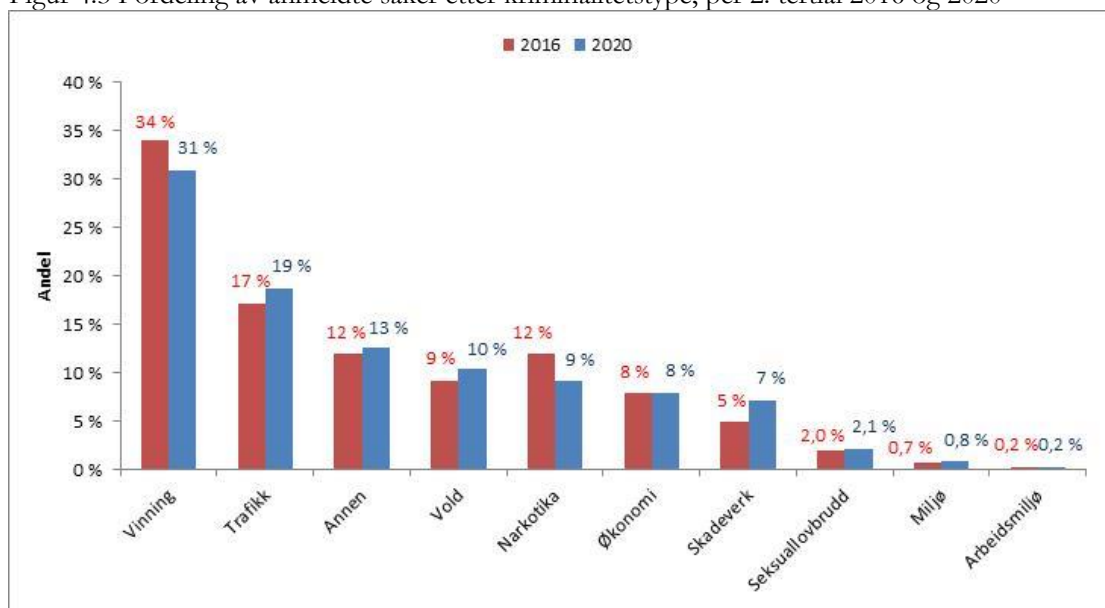
Kriminalitetstype	2019			2020		
	Alle anm.	Gj.land Norge	Andel gj.land Norge	Alle anm.	Gj.land Norge	Andel gj.land Norge
Vinning	66 936	62 079	92,7 %	61 187	59 447	97,2 %
Trafikk	35 380	34 611	97,8 %	36 964	36 194	97,9 %
Annen	25 624	25 485	99,5 %	24 935	24 780	99,4 %
Vold	21 882	21 625	98,8 %	20 496	20 325	99,2 %
Narkotika	21 519	21 426	99,6 %	17 996	17 862	99,3 %
Økonomi	17 781	16 520	92,9 %	15 674	14 921	95,2 %
Skadeverk	11 804	11 761	99,6 %	14 192	14 150	99,7 %
Seksuallovbrudd	4 511	4 441	98,4 %	4 197	4 131	98,4 %
Miljø	1 397	1 247	89,3 %	1 533	1 437	93,7 %
Arbeidsmiljø	496	495	99,8 %	488	478	98,0 %
Totalsum	207 330	199 690	96,3 %	197 662	193 725	98,0 %

Kilde: JUS063, JUS065

4.2 Forholdsmessig fordeling av kriminalitetstyper

Sammenlignes kriminalitetsbildet per andre tertial 2020 med samme periode i 2016 er andelen vinning- og narkotikalovbrudd redusert, samtidig som de øvrige kriminalitetstypene enten har økte andeler eller er tilnærmet uendret, jf. figur 4.3.

Figur 4.3 Fordeling av anmeldte saker etter kriminalitetstype, per 2. tertial 2016 og 2020*

Kilde: JUS065

* I forbindelse med innføringen av ny straffelov i oktober 2015 ble enkelte lovbrudd tilordnet en annen kriminalitetstype enn tidligere.

4.3 Geografiske forskjeller

Det er store forskjeller mellom politidistriktene, både når det gjelder demografi, geografi og befolkningsgrunnlag. Dette gjenspeiles i distriktenes andel av den registrerte kriminaliteten, som varierer fra 2 til 24 prosent. Samtidig er det store ulikheter i sammensetningen av de enkelte distriktenes saksporfølje, jf. tabell 4.3 og 4.4. I tabellene nedenfor er anmeldelser av lovbrudd begått i utlandet ikke inkludert. Dette medfører at tallene i kapittel 4.3 ikke er direkte sammenlignbare med tall presentert tidligere i dette kapitlet⁷.

Per andre tertial 2020 ble 24 prosent av det totale antall anmeldelser for lovbrudd begått i Norge registrert i Oslo politidistrikt, mens kun 2 prosent ble registrert i Finnmark. 31 prosent av alle vinningslovbruddene ble registrert i Oslo, men kun 4 prosent av de registrerte miljølovbruddene. Oslo har også en stor andel av totalt antall voldssaker, med 24 prosent.

Ser man på sammensetningen av distriktenes saksporfølje viser tabell 4.4 at vinningslovbruddene utgjorde 39 prosent av alle anmeldelsene i Oslo politidistrikt, mens de til sammenligning kun utgjorde 16 prosent i Finnmark politidistrikt.

Tabell 4.3 Distriktenes andel av det totale antall anmeldelser i landet som helhet og av de ulike kriminalitetstypene, per 2. tertial 2020

Distrikt	TOTALT	Vinning	Trafikk	Annen	Vold	Narkotika	Økonomi	Skadeverk	Seksuallovbrudd	Miljø	Arbeidsmiljø
Oslo	24 %	31 %	13 %	25 %	24 %	19 %	27 %	32 %	15 %	4 %	11 %
Øst	14 %	13 %	16 %	14 %	14 %	15 %	14 %	10 %	14 %	8 %	9 %
Innlandet	6 %	4 %	9 %	5 %	5 %	6 %	10 %	5 %	7 %	4 %	7 %
Sør-Øst	12 %	12 %	14 %	12 %	11 %	14 %	13 %	10 %	11 %	10 %	19 %
Agder	7 %	7 %	6 %	7 %	7 %	6 %	4 %	6 %	6 %	9 %	6 %
Sør-Vest	9 %	10 %	8 %	8 %	9 %	10 %	8 %	10 %	9 %	10 %	12 %
Vest	9 %	9 %	9 %	9 %	9 %	9 %	8 %	7 %	11 %	12 %	13 %
Møre og Romsdal	3 %	2 %	4 %	4 %	4 %	4 %	3 %	3 %	6 %	6 %	4 %
Trøndelag	8 %	7 %	9 %	6 %	7 %	8 %	6 %	9 %	9 %	10 %	11 %
Nordland	4 %	2 %	5 %	4 %	4 %	5 %	3 %	3 %	7 %	10 %	4 %
Troms	3 %	2 %	4 %	3 %	3 %	3 %	3 %	2 %	4 %	5 %	1 %
Finnmark	2 %	1 %	2 %	2 %	2 %	2 %	1 %	2 %	2 %	13 %	2 %
Alle distrikt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: JUS063

Tabell 4.4 Den forholdsmessige fordelingen av kriminalitetstypene i hvert politidistrikt, per 2. tertial 2020

Distrikt	TOTALT	Vinning	Trafikk	Annen	Vold	Narkotika	Økonomi	Skadeverk	Seksuallovbrudd	Miljø	Arbeidsmiljø
Oslo	100 %	39 %	10 %	13 %	10 %	7 %	9 %	10 %	1 %	0 %	0 %
Øst	100 %	28 %	21 %	13 %	11 %	10 %	8 %	6 %	2 %	0 %	0 %
Innlandet	100 %	21 %	29 %	11 %	9 %	9 %	12 %	6 %	2 %	0 %	0 %
Sør-Øst	100 %	30 %	21 %	12 %	10 %	10 %	8 %	6 %	2 %	1 %	0 %
Agder	100 %	33 %	18 %	14 %	12 %	8 %	5 %	7 %	2 %	1 %	0 %
Sør-Vest	100 %	33 %	16 %	12 %	10 %	10 %	7 %	8 %	2 %	1 %	0 %
Vest	100 %	30 %	20 %	13 %	11 %	9 %	7 %	6 %	3 %	1 %	0 %
Møre og Romsdal	100 %	18 %	26 %	15 %	12 %	11 %	7 %	6 %	4 %	1 %	0 %
Trøndelag	100 %	30 %	22 %	10 %	10 %	10 %	6 %	9 %	2 %	1 %	0 %
Nordland	100 %	17 %	24 %	14 %	13 %	12 %	7 %	7 %	4 %	2 %	0 %
Troms	100 %	23 %	24 %	15 %	12 %	9 %	7 %	6 %	3 %	1 %	0 %
Finnmark	100 %	16 %	25 %	12 %	14 %	10 %	6 %	7 %	3 %	6 %	0 %
Alle distrikt	100 %	31 %	19 %	13 %	10 %	9 %	8 %	7 %	2 %	1 %	0 %

Kilde: JUS063

⁷ Se tabell 4.2 for en oversikt over hvor stor andel av de anmeldte lovbruddene som er begått i Norge.

5 Politiets straffesaksbehandling

5.1 Hovedtall

Per andre tertial 2020 er det totalt påtaleavgjort 206 747 saker, hvorav 96 610 er å anse som oppklart.

Tabell 5.1 Antall påtaleavgjørelser, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20
Påtaleavgjorte lovbrudd	227 094	206 615	208 101	210 976	206 747	-2,0 %	-9,0 %
Påtaleavgjorte lovbrudd som er oppklart	114 076	102 357	101 324	100 151	96 610	-3,5 %	-15,3 %

Kilde: JUS309

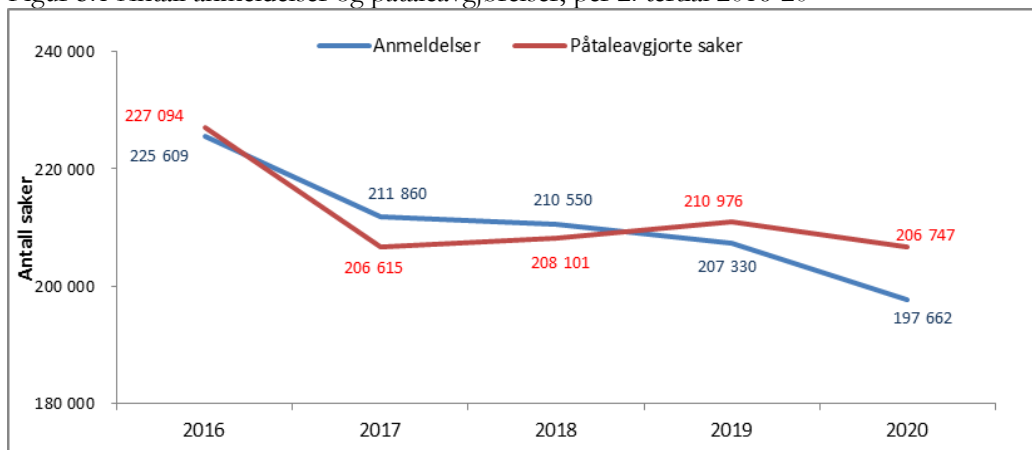
5.1.1 Antall påtaleavgjørelser

Antall påtaleavgjørelser er per andre tertial redusert med 2,0 prosent (4 229 saker) fra 2019 til 2020, mens det fra 2016 til 2020 har vært en reduksjon på 20 347 saker eller 9,0 prosent.

I første tertial 2020 var det en økning i forhold til samme periode i 2019 på 9,1 prosent. Økningen i antall påtaleavgjørelser fra første tertial 2019 til 2020 må blant annet ses i sammenheng med at domstolene i pandemiperioden har hatt betydelig reduksjon i sin kapasitet og at politiets påtalejurister derfor har fått frigjort tid til påtaleavgjørelser. Ser man særlig på antall påtaleavgjørelser i andre tertial (ikke inkludert første tertial) har antall påtaleavgjørelser blitt redusert med 12,4 prosent (-13 467 saker) i forhold til samme periode i 2019. Denne nedgangen antas blant annet å komme av at domstolene har tilnærmet normal drift og at påtalejuristene i politiet nå har mindre kapasitet enn i starten av pandemiperioden til å påtaleavgjøre nye saker. Samtidig er det registrert færre anmeldelser, noe som også medfører færre saker å påtaleavgjøre.

Antall påtaleavgjorte saker per år avhenger i stor grad av hvor mange saker som blir anmeldt det enkelte år, jf. figur 5.1. En høy produksjon av påtaleavgjørelser er viktig for å hindre eller bygge ned restanser. Det påpekes at det nødvendigvis ikke er de samme sakene som er anmeldt i et år som også blir påtaleavgjort samme år, da nødvendig saksbehandlingstid fører til at en rekke saker blir påtaleavgjort i et senere år enn de er anmeldt.

Figur 5.1 Antall anmeldelser og påtaleavgjørelser, per 2. tertial 2016-20

Kilde: JUS065, JUS309

Antall påtaleavgjørelser er over tid nødvendigvis nært knyttet opp mot antall anmeldelser innen en kriminalitetstype. Per andre tertial var det anmeldt flest forhold innen kriminalitetstypene vinning, trafikk og annen, og det er også flest påtaleavgjørelser innen disse kriminalitetstypene, jf. tabell 5.2.

Tabell 5.2 Antall påtaleavgjørelser fordelt på kriminalitetstype, per 2. tertial 2016-20

Kriminalitetstype	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20	Andel av påtaleavgjorte lovbrudd 2020
Vinning	78 917	66 883	66 930	67 256	62 976	-6,4 %	-20,2 %	30 %
Trafikk	38 502	35 975	35 265	35 103	36 924	5,2 %	-4,1 %	18 %
Annen	27 146	24 502	24 468	26 033	26 262	0,9 %	-3,3 %	13 %
Vold	20 320	19 753	21 017	22 419	22 670	1,1 %	11,6 %	11 %
Narkotika	28 511	24 875	23 399	22 785	20 134	-11,6 %	-29,4 %	10 %
Økonomi	16 490	16 539	18 159	17 966	16 805	-6,5 %	1,9 %	8 %
Skadeverk	11 104	11 276	11 232	11 973	14 237	18,9 %	28,2 %	7 %
Seksuallovbrudd	3 993	4 838	5 895	5 618	4 745	-15,5 %	18,8 %	2 %
Miljø	1 588	1 440	1 182	1 217	1 470	20,8 %	-7,4 %	1 %
Arbeidsmiljø	523	534	554	606	524	-13,5 %	0,2 %	0 %
Totalsum	227 094	206 615	208 101	210 976	206 747	-2,0 %	-9,0 %	100 %

Kilde: JUS309

5.1.2 Oppklaringsprosent

Av de totalt 206 747 lovbruddene som var påtaleavgjort per andre tertial 2020 regnes 96 610 som oppklart. Dette er en nedgang på 3,5 prosent i forhold til samme periode i 2019, jf. tabell 5.3. Nedgangen i antall oppklarte saker kan blant annet være en følge av nedgangen i antall påtaleavgjorte saker. Oppklaringsprosenten er redusert med 1,5 prosentpoeng i forhold til 2019, men det er store variasjoner mellom kriminalitetstypene.

Oppklaringsprosenten for den totale saksporføljen påvirkes av saksporføljes sammensetning, da bevissituasjon og muligheten for oppklaring varierer mellom de ulike kriminalitetstypene. Samtidig vil ressursinnsats i straffesaksarbeidet generelt og innen de ulike saksområdene være av avgjørende betydning for å kunne etterforske og oppklare sakene.

Vinningslovbrudd utgjør den største andelen av de påtaleavgjorte sakene, og vil i stor grad påvirke den samlede oppklaringsprosenten. Det samme gjelder for trafikk- og narkotikalovbrudd som er sakstyper med en forholdsmessig høy andel påtaleavgjorte saker, og med høy oppklaringsprosent.

Tabell 5.3 Antall oppklarte saker fordelt på kriminalitetstype, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20
Trafikk	32 281	29 971	29 460	29 207	30 791	5,4 %	-4,6 %
Annen	18 871	16 600	16 180	16 232	15 477	-4,7 %	-18,0 %
Narkotika	23 718	20 083	18 724	17 813	14 858	-16,6 %	-37,4 %
Vinning	18 191	14 869	14 079	13 551	12 749	-5,9 %	-29,9 %
Vold	11 041	10 382	11 539	11 865	11 718	-1,2 %	6,1 %
Økonomi	4 027	4 150	4 338	4 724	5 009	6,0 %	24,4 %
Seksuallovbrudd	2 468	2 916	3 809	3 471	2 545	-26,7 %	3,1 %
Skadeverk	2 353	2 317	2 332	2 406	2 448	1,7 %	4,0 %
Miljø	949	852	678	666	857	28,7 %	-9,7 %
Arbeidsmiljø	177	217	185	216	158	-26,9 %	-10,7 %
Totalsum	114 076	102 357	101 324	100 151	96 610	-3,5 %	-15,3 %

Kilde: JUS309

Tabell 5.4 Oppklaringsprosent, per 2. tertial 2016-20

Kriminalitetstype	2016	2017	2018	2019	2020	Prosentpoeng endring 2019-20	Prosentpoeng endring 2016-20
Trafikk	85 %	85 %	85 %	85 %	85 %	0,2	-0,6
Narkotika	84 %	82 %	81 %	79 %	75 %	-4,3	-9,2
Annen	75 %	75 %	74 %	71 %	68 %	-3,1	-7,7
Arbeidsmiljø	63 %	74 %	64 %	69 %	64 %	-5,5	0,9
Miljø	62 %	61 %	61 %	58 %	62 %	4,1	-0,1
Seksuallovbrudd	65 %	64 %	68 %	66 %	58 %	-8,0	-7,2
Vold	56 %	55 %	58 %	56 %	55 %	-1,7	-1,7
Økonomi	30 %	31 %	30 %	33 %	36 %	3,3	5,6
Vinning	25 %	24 %	23 %	22 %	21 %	-0,7	-3,7
Skadeverk	22 %	21 %	22 %	21 %	18 %	-3,1	-4,0
SUM	54 %	53 %	52 %	51 %	50 %	-1,5	-3,8

Kilde: JUS309

5.1.3 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra anmeldelse til påtaleavgjørelse var per andre tertial 74 dager for alle saker i 2020, noe som er tilnærmet uendret fra samme periode i 2019. De oppklarte sakene hadde per andre tertial 2020 en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 102 dager, mot 99 dager i samme periode i 2019, jf. tabell 5.5. Sammenlignet med samme periode i 2016 er den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden økt med henholdsvis 4,0 og 10,9 dager.

En sak vil nødvendigvis ikke være endelig avgjort på påtaleavgjørelsestidspunktet. I oppklarte saker hvor det fattes positive påtaleavgjørelser, som eksempelvis tiltaler, vil det normalt gå en viss tid fra det er truffet påtaleavgjørelse og til saken er irettført, og deretter rettskraftig avgjort.

Tabell 5.5 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Differanse ant. dager 2019-20	Differanse ant. dager 2016-20
Gj.sn.saksbehandlingstid - alle saker	70	70	74	74	74	-0,3	4,0
Gj.sn.saksbehandlingstid - oppklarte saker	92	91	97	99	102	3,0	10,9

Kilde: JUS309

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden påvirkes, som oppklaringsprosenten, av saksporteføljens sammensetning da tilgjengeligheten av informasjon og tidsbruken for å innhente nødvendige bevis vil variere. Videre kan det være utfordringer knyttet til avhør av mistenkte og sentrale vitner hvis disse for eksempel oppholder seg i utlandet.

Ressursinnsatsen og restansesituasjonen er andre faktorer som påvirker saksbehandlingstiden.

5.2 Saker med krav til særskilt saksbehandlingstid

Det er fastsatt særskilt saksbehandleingsfrist på 90 dager for visse voldssaker (grov kroppskrenkelse og ulike typer av kroppsskader), mens det er satt en frist på 130 dager for voldtektssaker (straffeloven §§ 291-294). Det er videre en lovbestemt frist på 42 dager der mistenkte er under 18 år, jf. straffeprosessloven § 249, 2. ledd. Det er en forutsetning at fristene skal overholdes, men riksadvokaten har fremhevet at saker ikke skal henlegges for å overholde fristene dersom det er utsikt til at en fortsatt etterforsking eller påtalemessig behandling av sakene kan lede til oppklaring.

Voldssaker med særskilt saksbehandleingsfrist

På bakgrunn av politiske føringer besluttet riksadvokaten i 2001, gjennom mål- og prioriteringsrundskrivet for samme år, at noen utvalgte oppklarte voldssaker skal ha en særskilt saksbehandleingsfrist på 90 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet, med mindre hensynet til etterforskingen eller andre særlige grunner gjør det nødvendig med lengre saksbehandlingstid. Statistikkgrupper inkludert i voldssaker med særskilt saksbehandleingsfrist er sammenfallende med lovbruddskategorien grov kroppskrenkelse og kroppsskade i vedlegg 2.

Det er per andre tertial 2020 påtaleavgjort 2 232 voldssaker/forhold⁸ med særskilt saksbehandleingsfrist, en nedgang fra samme periode i 2019 på 11,0 prosent. Nedgangen skyldes særlig at antall anmeldte saker i samme periode er redusert med 12,5 prosent. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle forhold/saker er 120 dager, mens den for oppklarte saker/forhold er 136 dager. Dette er en liten nedgang i forhold til samme periode i 2019, hvor saksbehandlingstiden for alle saker/forhold var 121 dager (nedgang på 1,1 dager), mens gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte forhold er redusert med 3,5 dager. Kun 43 prosent av forholdene som er oppklart per andre tertial 2020 er avgjort innenfor den fastsatte fristen, mens 44 prosent av sakene var innenfor fristen i 2019.

Tabell 5.6 Påtaleavgjorte voldssaker med særskilt saksbehandleingsfrist, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall forhold/saker uten anmeldt, i alt	2 309	2 094	2 107	2 508	2 232	-11,0 %	-3,3 %
Saksbehandlingstid, alle forhold	94	107	126	121	120	-1,1	25,4
Saksbehandlingstid, oppklarte forhold	103	121	139	139	136	-3,5	32,8
Andel innenfor frist (oppklarte forhold)	57 %	49 %	43 %	44 %	43 %	-0,7	-13,6

Kilde: JUS605 og PSV Monitor (andeler)

* For antall forhold er det prosentvis endring, for saksbehandlingstid er det endring i antall dager og for andel er det endring i prosentpoeng.

⁸ I datagrunnlaget inngår både saker uten oppgitt gjerningsperson og alle forhold med mistenkt/siktet/domfelt. En nærmere redegjørelse er gitt i vedlegg 1.

Saker med gjerningsperson under 18 år

Fristen for behandling av saker hvor gjerningspersonen er under 18 år følger av straffeprosesslovens § 249, 2. ledd. Som hovedregel skal saken etterforskes og påtalebehandles innen seks uker etter at vedkommende ble ansett som mistenkt i saken.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle påtaleavgjorte forhold var per andre tertial 2020 47 dager, mens de oppklarte forholdene hadde en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 42 dager, jf. tabell 5.7. Sammenlignet med samme periode i 2019 er den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden redusert med 6,3 dager for alle forhold og 4,5 dager for oppklarte forhold. Per andre tertial 2020 er 71 prosent av sakene avgjort innen frist, mot 70 prosent i 2019.

Antall forhold er redusert med 11,6 prosent per andre tertial 2020 sammenlignet med samme periode i 2019, men har en økning på 23,6 prosent i forhold til 2016. En rask avgjørelse av saker med unge gjerningspersoner er blant annet viktig for at en eventuell straff skal få tilsiktet, preventiv effekt.

Tabell 5.7 Påtaleavgjorte forhold hvor mistenkte er under 18 år, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall forhold med frist, i alt	8 450	9 634	10 858	11 816	10 441	-11,6 %	23,6 %
Saksbehandlingstid, alle forhold	43	43	57	54	47	-6,3	3,8
Saksbehandlingstid, oppklarte forhold	41	39	52	47	42	-4,5	1,5
Andel innenfor frist (oppklarte forhold)	72 %	73 %	63 %	70 %	71 %	1,4	-1,4

Kilde: JUS613

* For antall forhold er det prosentvis endring, for saksbehandlingstid er det endring i antall dager og for andel er det endring i prosentpoeng.

Voldtektssaker

Politidirektoratet har i samråd med riksadvokaten fastsatt et mål om gjennomsnittlig saksbehandlingstid i voldtektssaker (straffeloven §§ 291-294) på 130 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet. Voldtektssaker er alvorlig integritetskrenkende lovbrudd som det kan være svært belastende for fornærmede å vente på en avgjørelse av, og det er derfor viktig at sakene behandles innen rimelig tid. Statistikkgruppene som omfattes av fristen fremgår av vedlegg 2.

Per andre tertial 2020 er det påtaleavgjort 1 097 voldtektssaker, en nedgang på 5,9 prosent i forhold til samme periode i 2019 (- 69 saker). Nedgangen skyldes blant annet at antall anmeldelser er redusert de siste to årene. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle saker var 201 dager, mens den var 192 dager for oppklarte saker. Saksbehandlingstiden er redusert med 7,5 dager for alle saker, og 3,5 dager for de oppklarte sakene sammenlignet med samme periode i 2019. Sammenlignet med tall per andre tertial 2016 er det en økning i saksbehandlingstiden på 30,1 dager for alle forhold og 29,1 dager for oppklarte saker.

En forholdvis lang saksbehandlingstid har sammenheng med at sakene kan ha et komplekst bevisbilde, hvor det kan være behov for oppfølgende avhør og innhenting av sakkyndige vurderinger mv.

Tabell 5.8 Påtaleavgjorte voldtektssaker⁹, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall saker, i alt	910	1 066	1 076	1 166	1 097	-5,9 %	20,5 %
Antall oppklarte saker	350	371	332	370	332	-10,3 %	-5,1 %
Saksbehandlingstid, alle saker	171	199	203	209	201	-7,5	30,1
Saksbehandlingstid, oppklarte saker	163	188	207	195	192	-3,5	29,1

Kilde: JUS309

* For antall forhold er det prosentvis endring, for saksbehandlingstid er det endring i antall dager og for andel er det endring i prosentpoeng.

5.3 Tilrettelagte avhør

Avhør av barn, unge og andre særlig sårbare fornærmede og vitner skal som hovedregel tas på barnehus og gjennomføres i tråd med straffeprosessloven § 239. Avhengig av ulike kriterier skal avhøret som hovedregel gjennomføres innen 1-3 uker.

Politidistriktene rapporterer manuelt på gjennomføring av tilrettelagte avhør. Statistikken som genereres er basert på en kombinasjon av uttrekk fra politiets register og distriktenes rapportering.

Per andre tertial 2020 er det gjennomført 2 829 førstegangsavhør og 188 supplerende avhør, en nedgang på henholdsvis 6,7 prosent for førstegangsavhør og 17,9 prosent for supplerende avhør sammenlignet med tilsvarende periode i 2019. Årsaker til reduksjonen i antall avhør antas dels å være en følge av pandemien, men også dels fall i antall store nettovergrepssaker hvor barn er fornærmet, samt at flere politidistrikter har iverksatt nye rutiner for å vurdere nøyere hvorvidt avhør skal gjennomføres eller ikke.

47 prosent av førstegangsavhørene er gjennomført innen fastsatt frist, mot 50 prosent i samme periode i 2019. Ekskluderes avhør hvor forhold utenfor politiets kontroll har ført til fristbrudd, ble 52 prosent av avhørene gjennomført innenfor frist. Tilsvarende tall for 2019 var 56 prosent. At andelen innen frist er redusert, antas blant annet å være en følge av at i de første ukene med pandemiltak gjennomførte enkelte distrikt kun avhør i akuttsaker. Videre førte smitteverntiltak til at kapasiteten i barnehusene var redusert i den innledende fasen. Situasjonen har deretter gradvis normalisert seg.

Av avhørene gjennomført per andre tertial 2020 er 41 prosent knyttet til seksuallovbrudd, 55 prosent til voldslovbrudd og 4 prosent til andre typer straffbare forhold. 82 prosent av de avhørte er oppgitt å være fornærmet i saken, mens de resterende 18 prosent oppgis å være vitner.

Den innrapporterte hovedårsaken til fristbrudd er kapasitets- eller ressursmangel i 46 prosent av tilfellene. 47 prosent av fristbruddene som skyldes kapasitets- eller ressursmangel per andre tertial 2020 begrunnes med kapasitets- eller ressursmangel hos avhører/avhørsleder, 18 prosent kapasitetsutfordringer ved barnehusene, mens 26 prosent oppgis å være kapasitets- eller ressursmangel hos etterforsker.

⁹ Kodene som inngår her er angitt i vedlegg 2 under lovbruddskategorien voldtekt. Det er ytterligere en kode som inngår i beregningsgrunnlaget i PSV (Politiets styringsverktøy), men som det ikke er hensiktsmessig å la inngå i statistikkgrunnlaget.

6 Utviklingen innen ulike kriminalitetstyper

Nedenfor er det gitt en nærmere oversikt over utviklingen innen ulike kriminalitetstyper. En sak registreres i det året anmeldelsen ble registrert i politiets straffesakssystem. For parametere knyttet til politiets straffesaksbehandling beregnes disse ut fra tidspunktet politiet påtaleavgjorde saken. De sakene som er påtaleavgjort i første eller andre tertial 2020 kan således være registrert/anmeldt i tidligere perioder.

6.1 Vinningslovbrudd

Tabell 6.1 Vinningslovbrudd, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall anmeldelser	76 818	67 607	66 580	66 936	61 187	-8,6 %	-20,3 %
Antall påtaleavgjorte saker	78 917	66 883	66 930	67 256	62 976	-6,4 %	-20,2 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	18 191	14 869	14 079	13 551	12 749	-5,9 %	-29,9 %
Oppklaringsprosent	25 %	24 %	23 %	22 %	21 %	-0,7	-3,7
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	98	88	93	82	93	11,2	-5,0

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

Vinningslovbrudd er kriminalitetstypen med størst nedgang i antall anmeldelser. Som det fremgår av tabell 6.1 er vinningslovbruddene per andre tertial redusert med 20,3 prosent sammenlignet med 2016. Hvis alminnelige bedragerier, som er flyttet fra kriminalitetstypen vinning til kriminalitetstypen økonomi, inkluderes i vinningstallene, er reduksjonen for denne kriminalitetstypen 19,2 prosent sammenlignet med samme periode i 2016.

Vinningsanmeldelsene er per andre tertial 2020 redusert med 8,6 prosent, eller 5 749 saker sammenlignet med samme periode i 2019, mens antall påtaleavgjorte saker er redusert med 6,4 prosent. Oppklaringsprosenten for vinningslovbrudd er fortsatt lav, og var per andre tertial 2020 21 prosent, omtrent på samme nivå som i samme periode i 2019.

Nedgangen i anmeldte vinningslovbrudd er særlig en følge av reduksjon i antall tyverier fra person på offentlig sted. For lovbrudd begått i Norge er denne sakskategorien redusert med 26,7 prosent (-3 518 saker), mens det for saker med gjerningssted i utlandet er reduksjonen på 66,8 prosent (-2 634 saker). Samlet er nedgangen i antall anmeldelser av tyveri fra person på offentlig sted per andre tertial på 35,9 prosent i forhold til samme periode i 2019. En stor del av reduksjonen kan tilskrives færre personer i det offentlige rom som følge av iverksatte smitteverntiltak. Tyveri fra person på offentlig sted er lovbrudd som ofte er krevende å oppklare, da man sjelden har en mistenkt og lovbruddene ofte oppdages noen tid etter at de er begått. Oppklaringsprosenten er derfor lav, og vil på grunn av mengden saker bidra til å trekke ned oppklaringsprosenten for vinningslovbruddene. Blant annet som følge av nedgangen i anmeldelser er antall påtaleavgjorte saker per andre tertial 2020 redusert med 33,8 prosent i forhold til 2019, mens antall oppklarte saker er i samme periode økt med 24,6 prosent (+75 saker). Dette har ført til at oppklaringsprosent har økt fra 2,3 til 3,8 prosent.

Det har vært en nedgang i grove tyverier fra bolig per andre tertial 2019 til 2020 på 17,2 prosent (-199 saker). Oppklaringsprosenten er på 17 prosent, en nedgang på 1,0 prosentpoeng i forhold til samme periode i 2019.

Antall anmeldte ran begått i Norge har per andre tertial økt med 30,0 prosent (+145 saker) fra 2019 til 2020, mens ran begått i utlandet er redusert med 38 saker. Samlet har ran hatt en økning på 19,5 prosent (+107 saker). Det er per andre tertial påtaleavgjort 724 ran i 2020 (+70 saker), med en oppklaringsprosent på 36 prosent, en nedgang på 8,6 prosentpoeng i forhold til samme periode i 2019. På nåværende tidspunkt har Politidirektoratet ikke tilstrekkelig kunnskap til å kunne redegjøre for utviklingen. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på oppklarte ran er på 140 dager, en nedgang på 28,2 dager i forhold til 2019.

6.2 Trafikklovbrudd

Tabell 6.2 Trafikklovbrudd, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall anmeldelser	38 703	36 782	36 080	35 380	36 964	4,5 %	-4,5 %
Antall påtaleavgjorte saker	38 502	35 975	35 265	35 103	36 924	5,2 %	-4,1 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	32 281	29 971	29 460	29 207	30 791	5,4 %	-4,6 %
Oppklaringsprosent	85 %	85 %	85 %	85 %	85 %	0,2	-0,6
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	67	63	66	65	65	-0,3	-2,0

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

Antall anmeldte trafikklovbrudd per andre tertial 2020 har økt med 4,5 prosent i forhold til samme periode i 2019, men er redusert med 4,5 prosent i forhold til samme periode i 2016.

Trafikklovbrudd er den kriminalitetstypen med høyest oppklaringsprosent per andre tertial, 85 prosent, og kortest saksbehandlingstid for oppklarte saker, 65 dager. Den relativt korte saksbehandlingstiden er en følge av at et stort antall lovbrudd avdekkes gjennom politiets kontroller og at overtredelsene i det vesentligste kan bevises og oppklares med dette som bakgrunn uten ytterligere etterforskning.

Per andre tertial 2020 ble det registrert 6 619 anmeldelser for kjøring i påvirket tilstand, en økning på 1,9 prosent i forhold til samme periode i 2019 og en økning på 4,6 prosent i forhold til 2016. Antall anmeldelser knyttet til kjøring uten gyldig førerkort (7 637 saker per andre tertial 2020) økte med 10,2 prosent fra 2019 til 2020, men er redusert med 8,0 prosent i forhold til 2016.

Antall anmeldelser knyttet til hastighet var per andre tertial 2020 6 619 saker, en økning på henholdsvis 14,8 og 4,7 prosent i forhold til samme periode i 2019 og 2016.

6.3 Voldslovbrudd

Tabell 6.3 Voldslovbrudd, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall anmeldelser	20 765	21 371	21 754	21 882	20 496	-6,3 %	-1,3 %
Antall påtaleavgjorte saker	20 320	19 753	21 017	22 419	22 670	1,1 %	11,6 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	11 041	10 382	11 539	11 865	11 718	-1,2 %	6,1 %
Oppklaringsprosent	56 %	55 %	58 %	56 %	55 %	-1,7	-1,7
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	109	115	126	124	136	12,1	26,9

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

Antall anmeldte voldslovbrudd er per andre tertial redusert med 6,3 prosent fra 2019 til 2020, og 1,3 prosent i forhold til 2016¹⁰. I samme periode har politiet påtaleavgjort henholdsvis 1,1 og 11,6 prosent flere saker. Oppklaringsprosenten for voldslovbrudd er per andre tertial 2020 på 55 prosent, en nedgang på 1,7 prosentpoeng i forhold til samme periode i 2019 og 2016. Samtidig har det vært en økning i gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte saker på 12,1 dager fra 2019 til 2020. Økningen i gjennomsnittlig saksbehandling skyldes blant annet at antall restanser er redusert.

Fra andre tertial 2019 til 2020 er særlig anmeldte kroppskrenkelser (-708 saker, -8,8 prosent) og sakskategorien grov kroppskrenkelse og kroppsskade (-229 saker, -12,5 prosent) redusert. Mishandling i nære relasjoner er i samme periode redusert med 1,8 prosent (-39 saker). Lovbrudd knyttet til trusler er tilnærmet uendret (+0,5 prosent, +28 saker).

Per andre tertial 2020 har mishandling i nære relasjoner blitt redusert med 1,8 prosent i forhold til 2019. Fra første tertial 2019 til 2020 ble det anmeldt 8,5 prosent færre saker (-107 saker), og påtaleavgjort 12,3 prosent (+147 saker) flere saker. Ses det isolert på andre tertial har det imidlertid vært en økning i antall anmeldelser på 7,1 prosent i forhold til samme periode i 2019. Selv om man gjennom målrettet innsats de siste årene antas å ha avdekket flere forhold innenfor mishandling i nære relasjoner, vil den nære relasjonen mellom fornærmede og voldsutøver fremdeles kunne føre til at mange ikke ønsker å anmelde voldsutøver. I første tertial kan iverksatte smitteverntiltak særlig i starten av pandemien ha bidratt til at det var vanskeligere å avdekke mishandling i nære relasjoner, samtidig som enkelte distrikt opplyser å ha hatt en økning i antall anmeldelser. I andre tertial ble samfunnet åpnet noe opp, oppmerksomheten rundt saksområdet innen politiet og samfunnet for øvrig har vært høy, og flere forhold er avdekket.

¹⁰ Enkelte statistikkgrupper knyttet til forulemping og hindring av offentlig tjenestemann og påvirkning av offentlig tjenestemann ved trusler var i gammel straffelov tilordnet kriminalitetstypen annen, mens den i ny straffelov er tilordnet voldslovbrudd. Hvis disse statistikkgruppene innbefattes i voldslovbruddene er nedgangen i antall anmeldelser per andre tertial 2016 til 2020 på 1,9 prosent, økningen i antall påtaleavgjorte saker er 8,8 prosent og oppklaringsprosenten har en nedgang i forhold til 2016 på 2,5 prosentpoeng.

6.4 Narkotikalovbrudd

Tabell 6.4 Narkotikalovbrudd, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall anmeldelser	26 877	24 473	22 865	21 519	17 996	-16,4 %	-33,0 %
Antall påtaleavgjorte saker	28 511	24 875	23 399	22 785	20 134	-11,6 %	-29,4 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	23 718	20 083	18 724	17 813	14 858	-16,6 %	-37,4 %
Oppklaringsprosent	84 %	82 %	81 %	79 %	75 %	-4,3	-9,2
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	98	90	93	97	112	14,5	13,7

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

Det totale omfanget av narkotikakriminaliteten er vanskelig å beregne fordi avdekkingsgraden ansees å være lav. Antall anmeldte narkotikalovbrudd per andre tertial 2020 var 17 996 saker, en nedgang i forhold til samme periode i 2019 på 16,4 prosent og 33,0 prosent i forhold til 2016. Antall påtaleavgjorte saker per andre tertial 2020 var på 20 134 saker, en nedgang på 11,6 prosent i forhold til samme periode i 2019, og må sees i sammenheng med reduksjonen i antall anmeldelser. Nedgangen antas å ha sammenheng med mindre aktivitet fra politiet, og mindre folk på arenaer hvor anmeldelser knyttet til narkotika gjerne opprettes, for eksempel i det offentlige rom.

Oppklaringsprosenten for narkotikalovbrudd er høy, men ble per andre tertial redusert fra 79 prosent i 2019 til 75 prosent i 2020. Nedgangen fra 2016 er på 9,2 prosentpoeng, noe som har sammenheng med at det de senere år er anmeldt færre overtredelser av legemiddeloven og narkotikaovertridelser etter straffeloven (§231). Dette er saker som erfaringsmessig har hatt en høy oppklaringsprosent, da sakene ofte avdekkes gjennom politiets egne kontroller og i stor grad vil være oppklart idet de anmeldes.

Antall anmeldte grove narkotikaovertridelser per andre tertial 2020 gikk ned med 3,6 prosent i forhold til samme periode 2019. Årsakene til reduksjonen er trolig sammensatte, men kan blant annet knyttes til tiltak iverksatt som følge av pandemien. Samtidig gikk antallet påtaleavgjorte saker for denne kategorien opp med 0,9 prosent, mens antall påtaleavgjorte saker som ble oppklart ble redusert med 1,1 prosent.

6.5 Seksuallovbrudd

Tabell 6.5 Seksuallovbrudd, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall anmeldelser	4 552	5 152	6 056	4 511	4 197	-7,0 %	-7,8 %
Antall påtaleavgjorte saker	3 993	4 838	5 895	5 618	4 745	-15,5 %	18,8 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	2 468	2 916	3 809	3 471	2 545	-26,7 %	3,1 %
Oppklaringsprosent	65 %	64 %	68 %	66 %	58 %	-8,0	-7,2
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	151	165	207	239	209	-29,5	57,8

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

I femårsperioden var det per andre tertial 2016 til 2018 en markant årlig økning i antall anmeldte seksuallovbrudd, særlig seksuelle overgrep mot barn og saker knyttet til overgrepsmateriale. Fra 2018 til 2020 er imidlertid antall anmeldelser per andre tertial

redusert med 30,7 prosent (-1 859 saker), herav med 7,0 prosent (-314 saker) fra 2019 til 2020. Per andre tertial 2020 er antall anmeldelser redusert med 7,8 prosent (-355 saker) i forhold til samme periode i 2016. Antall påtaleavgjorte saker, som vist i tabell 6.5, har hatt en tilsvarende utvikling som antall anmeldelser.

Seksuallovbrudd krever ofte betydelig etterforskning og vil i mange tilfeller bli påtaleavgjort i et senere år enn anmeldelsesåret. Det er store årlige variasjoner i hvor mange saker som både blir anmeldt og påtaleavgjort i de enkelte politidistriktene.

Nedgangen i antall anmeldelser per andre tertial 2019 til 2020 gjelder blant annet lovbruddskategoriene Seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år (-16,4 prosent, -140 saker), Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år (-7,5 prosent, -34 saker) og voldtekt (-4,5 prosent, -47 saker).

Oppklaringsprosenten for seksuallovbrudd var per andre tertial 2020 58 prosent. Dette er en nedgang i forhold til samme periode i 2016 og 2019 hvor oppklaringsprosenten var henholdsvis 65 og 66 prosent. Det antas at deler av denne nedgangen skyldes færre store nettovergrepssaker. Nærmere om årsaker vil bli omtalt i årsrapporten.

Som omtalt ovenfor er antall anmeldte voldtekter redusert per andre tertial 2019, og det er også en nedgang fra 2016 til 2020. Antall påtaleavgjorte saker er per andre tertial 2020 redusert med 5,9 prosent i forhold til 2019, mens antall oppklarte saker er redusert med 10,3 prosent i samme periode. Nedgangen i antall påtaleavgjorte saker antas blant annet å skyldes nedgang i antall anmeldelser de to siste årene. Oppklaringsprosenten er på 33 prosent, en nedgang på 1,5 prosentpoeng i forhold til samme periode i 2019, og 8,3 prosentpoeng lavere enn i 2016.

Per andre tertial 2020 er det til sammen anmeldt 1 386 seksuallovbrudd mot barn under 16 år, noe som er en reduksjon fra samme periode i 2019 på 10,2 prosent og en reduksjon på 9,9 prosent i forhold til samme periode i 2016. Flere årsaker kan forklare reduksjonen i antall anmeldelser fra 2019 til 2020; blant annet normalvariasjoner, reduserte avdekkingsmuligheter og reduserte etterforskningsaktiviteter som følge av politiets arbeidssituasjon med blant annet hjemmekontor under pandemien. Antall påtaleavgjorte saker er per andre tertial blitt redusert med 21,1 prosent fra 2019 til 2020, men økt med 13,0 prosent fra 2016 til 2020. Nedgangen fra 2019 til 2020 antas å skyldes nedgangen i antall anmeldelser de to siste årene.

Seksuallovbrudd er en kriminalitetstype hvor det tradisjonelt har vært store mørketall. Gjennom økt oppmerksomhet har man derfor ønsket å avdekke og straffeforfølge flere lovbrudd. Etterforskning av flere store saker har fått fokus i media og kan også bidra til å synliggjøre at det nytter å anmelde. Mørketallene innenfor seksuallovbrudd antas likevel fortsatt å være høye.

6.6 Økonomilovbrudd

Tabell 6.6 Økonomilovbrudd, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-20*	Endring 2016-20*
Antall anmeldelser	17 747	17 559	19 049	17 781	15 674	-11,8 %	-11,7 %
Antall påtaleavgjorte saker	16 490	16 539	18 159	17 966	16 805	-6,5 %	1,9 %
Antall påtaleavgjorte saker, oppklart	4 027	4 150	4 338	4 724	5 009	6,0 %	24,4 %
Oppklaringsprosent	30 %	31 %	30 %	33 %	36 %	3,3	5,6
Gj.snittlig saksbehandlingstid, oppklarte saker	165	208	193	228	194	-34,1	28,8

Kilde: JUS065, JUS309

*For antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker er det prosentvis endring, for oppklaringsprosent er det endring i prosentpoeng og for saksbehandlingstid er det endring i antall dager.

Per andre tertial 2020 ble det anmeldt 15 674 saker, en nedgang på 11,8 prosent i forhold til samme periode i 2019. Alminnelige bedragerier ble i oktober 2015 flyttet fra kriminalitetstypen vinning til kriminalitetstypen økonomi, og står per andre tertial 2020 for 65 prosent av økonomilovbruddene. Hvis disse holdes utenfor er antall anmeldelser per andre tertial 2020 redusert med 4,8 prosent sammenlignet med tilsvarende periode i 2019.

En stor andel av økonomilovbruddene er knyttet opp mot bedragerier på nett. I følge politiets innbyggerundersøkelse¹¹ er det kun 23 prosent av de som oppgir å ha blitt utsatt for svindel eller bedrageri på internett som har anmeldt dette til politiet. Det kan derfor være store mørketall på dette området.

Per andre tertial 2020 ble det påtaleavgjort 16 085 økonomilovbrudd, noe som er 8 prosent av alle påtaleavgjorte saker per andre tertial 2020. Antall påtaleavgjorte saker er redusert med 6,5 prosent i forhold til samme periode i 2019, samtidig som antall oppklarte saker har økt med 6,0 prosent. Per andre tertial var oppklaringsprosenten i 2020 på 36 prosent, 3,3 prosentpoeng høyere enn i 2019 og 5,6 prosentpoeng høyere enn i 2016. En årsak til økningen er at oppklaringsprosenten for de alminnelige bedrageriene har økt fra henholdsvis 11 og 23 prosent per andre tertial 2016 og 2019, til 27 prosent i samme periode 2020. Alminnelige bedragerier er lovbrudd som erfaringsmessig har hatt en lavere oppklaringsprosent enn øvrige økonomilovbrudd.

¹¹ Politiets innbyggerundersøkelse 2019, Kantar TNS, 2020

7 Saker under arbeid

7.1 Saker under arbeid

Tallene presentert i dette underkapittelet er hentet ut ved bruk av JUS-rapporten JUS089 som gir samlede tall for politidistrikt og særorgan. Tallene vil derfor være forskjellig fra rapportering til Justis- og beredskapsdepartementet hvor kun tall for politidistriktene inngår.

Statistikken over saker under arbeid viser antall anmeldelser i politiet som ikke er rettskraftige avgjorte, og omfatter både saker som er under etterforskning og dermed ikke påtaleavgjort samt påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker. Dette gir viktig informasjon om den samlede arbeidsmengden i politiet og saksporteføljens alderssammensetning.

Frem til det treffes en påtaleavgjørelse har politiet og påtalemyndigheten i stor grad selv kontroll over sakenes fremdrift, da dette i vesentlig grad vil avhenge av politiets egen saksbehandlingskapasitet og prioritering. Når det er fattet en positiv påtaleavgjørelse vil videre fremdrift variere ut fra type påtaleavgjørelse og kapasitet i øvrige deler av straffesakskjeden.

Ved utgangen av andre tertial 2020 hadde politiet totalt 133 415 saker som ikke var rettskraftig. Av disse var 60 804 ikke påtaleavgjort. Antall ikke påtaleavgjorte saker ved utgangen av andre tertial 2020 er 13,1 prosent lavere enn ved samme tidspunkt i 2019, og 16,1 prosent lavere enn i 2016. Ser man nærmere på den aldersmessige sammensetningen av de ikke påtaleavgjorte sakene er det særlig en nedgang i antall saker mellom 3-12 måneder og saker eldre enn 12 måneder. For alderssegmentet 3-12 måneder er antall saker redusert med 21,8 prosent i forhold til utgangen av andre tertial 2019 og med 17,9 prosent fra samme tidspunkt i 2016, mens saker eldre enn 12 måneder er redusert med henholdsvis 22,5 og 14,3 prosent i forhold til tilsvarende perioder.

For saker eldre enn 3 måneder vises det til nærmere omtale under.

Totalt er det en reduksjon av saker som ikke er rettskraftige (summen av påtaleavgjorte og ikke påtaleavgjorte saker) på 11,1 prosent i forhold til samme tidspunkt i 2019, og en nedgang på 13,4 prosent i forhold til 2016. En nærmere oversikt over antall saker under arbeid og antall påtaleavgjorte og ikke påtaleavgjorte saker er gitt i tabell 7.1. Det påpekes at alder på sak, både for ikke-påtaleavgjorte saker og saker som er påtaleavgjorte men ikke rettskraftige, er alder på saken beregnet fra *registreringstidspunktet* til 31. august, og ikke fra gjerningstidspunktet eller når saken ble påtaleavgjort.

Tabell 7.1 Saker under arbeid/ikke rettskraftige, utgangen av 2. tertial 2016–20

	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20
Ikke påtaleavgjort	72 491	74 607	78 931	69 969	60 804	-13,1 %	-16,1 %
0-3 mnd	34 881	35 824	34 584	30 029	29 647	-1,3 %	-15,0 %
3-12 mnd	29 525	30 966	35 182	30 998	24 229	-21,8 %	-17,9 %
> 12 mnd	8 085	7 817	9 165	8 942	6 928	-22,5 %	-14,3 %
Påtaleavgjort, ikke rettskraftig	81 654	78 462	80 861	80 095	72 611	-9,3 %	-11,1 %
0-3 mnd	12 383	11 200	10 953	10 895	9 806	-10,0 %	-20,8 %
3-12 mnd	32 563	30 477	30 739	29 865	27 833	-6,8 %	-14,5 %
> 12 mnd	36 708	36 785	39 169	39 335	34 972	-11,1 %	-4,7 %
TOTALT	154 145	153 069	159 792	150 064	133 415	-11,1 %	-13,4 %

Kilde: JUS089

For å kunne si noe om utviklingen i antall saker per andre tertial 2020 har vi sett på antall saker ved starten av perioden, ved utgangen av første tertial og andre tertial. Dette er vist i tabell 7.2. Antall ikke påtaleavgjorte saker har gått ned i alle alderssegment hvis man ser på utviklingen hittil i år. Ser man utviklingen fra avslutningen av første tertial til avslutningen av andre tertial har det imidlertid vært en økning i alle segment, men særlig i saker under 3 måneder. Dette er en naturlig følge av blant annet normalisering av domstolsbehandling av straffesakene.

For påtaleavgjorte, ikke rettskraftige saker har det vært en reduksjon både når vi ser antall saker ved utgangen av andre tertial opp mot årsskiftet og ved avslutning av første tertial. Antall saker har gått ned i alle alderssegment (fra registreringstidspunktet).

Tabell 7.2 Saker under arbeid/ikke rettskraftige, 31. desember 2019, 30.april 2020 og 31. august 2020

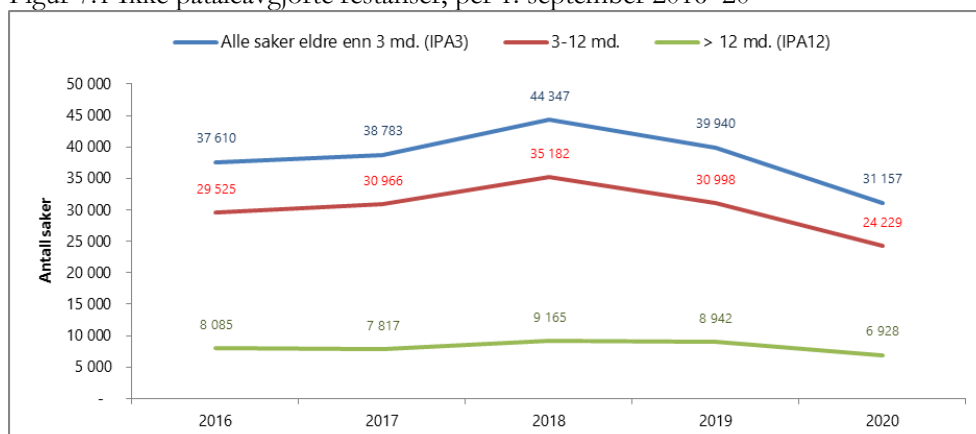
	31.12.2019	30.04.2020	31.08.2020	Prosent endring 31.12.19 - 31.08.20	Prosent endring 30.04.20 - 31.08.20
Ikke påtaleavgjort	69 601	50 436	60 804	-12,6 %	20,6 %
0-3 mnd	30 413	21 109	29 647	-2,5 %	40,4 %
3-12 mnd	30 599	23 018	24 229	-20,8 %	5,3 %
> 12 mnd	8 589	6 309	6 928	-19,3 %	9,8 %
Påtaleavgjort, ikke rettskraftig	82 034	78 950	72 611	-11,5 %	-8,0 %
0-3 mnd	11 580	12 299	9 806	-15,3 %	-20,3 %
3-12 mnd	30 161	30 776	27 833	-7,7 %	-9,6 %
> 12 mnd	40 293	35 875	34 972	-13,2 %	-2,5 %
TOTALT	151 635	129 386	133 415	-12,0 %	3,1 %

Kilde: JUS089

7.2 Restanser – ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder

Restanser er definert som ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder. Ved utgangen av andre tertial 2020 hadde politiet (politidistrikt og særorgan) 31 157 saker eldre enn 3 måneder som ikke var påtaleavgjort.

Figur 7.1 Ikke påtaleavgjorte restanser, per 1. september 2016–20

Kilde: JUS089

Til Politidirektoratets rapportering på restansetall til Justis- og beredskapsdepartementet benyttes JUS-rapporten JUS091. Den viser 29 981 saker eldre enn 3 måneder som ikke er påtaleavgjort (IPA3) og 6 263 saker eldre enn 12 måneder som ikke er påtaleavgjort (IPA12). Da JUS091 ikke viser antall saker fordelt på kriminalitetstype er det ikke mulig å benytte JUS091 i omtalen nedenfor og det må derfor kjøres en egen rapport for å hente ut nødvendige data. På grunn av dette avviker tallene i dette underkapitlet noe fra JUS091.

Som tabell 7.1 og tabell 7.2 viser, har det vært en stor nedgang i antall saker innenfor alle alderskategorier av ikke-påtaleavgjorte saker. Dette er blant annet en følge av færre anmeldelser og frigjort påtalekapasitet på grunn av færre rettsoppmøter i oppstart av pandemien.

Fordeling av ikke påtaleavgjorte saker over 3 måneder (IPA 3) på kriminalitetstyper fremgår av tabell 7.3. I motsetning til tabell 7.1 viser tabell 7.3 kun politidistriktenes restanser, og ikke restanser hos politiets særorgan og Sysselmannen på Svalbard. Saker eldre enn 3 måneder (IPA 3) innbefatter også saker eldre enn 12 måneder (IPA12). Det har vært en klar reduksjon i restanser innen alle kriminalitetstyper, men den prosentvise nedgangen har vært størst for seksuallovbruddene både innen IPA 3 og IPA 12.

Tabell 7.3 Ikke påtaleavgjorte saker hos politidistrikt eldre enn 3 og 12 måneder, utgangen 2. tertial

Kriminalitetstype	IPA3	Andel IPA3	Prosent endring 2019-20	IPA12	Andel IPA12	Prosent endring 2019-20
Økonomi	4 242	14 %	-19,3 %	1 431	23 %	-15,4 %
Vold	5 472	18 %	-21,6 %	1 079	17 %	-23,9 %
Annen	4 196	14 %	-22,3 %	852	14 %	-25,7 %
Vinning	3 907	13 %	-25,5 %	817	13 %	-18,4 %
Narkotika	3 801	13 %	-29,5 %	733	12 %	-17,1 %
Seksuallovbrudd	1 859	6 %	-35,2 %	499	8 %	-45,0 %
Trafikk	4 193	14 %	-15,4 %	417	7 %	-34,5 %
Undersøkelsessaker	956	3 %	-20,6 %	139	2 %	-37,1 %
Skadeverk	856	3 %	-13,5 %	127	2 %	-20,1 %
Miljø	335	1 %	-30,6 %	109	2 %	-39,8 %
Arbeidsmiljø	238	1 %	-22,0 %	96	2 %	-14,3 %
Totalsum	30 055	100 %	-23,1 %	6 299	100 %	-24,6 %

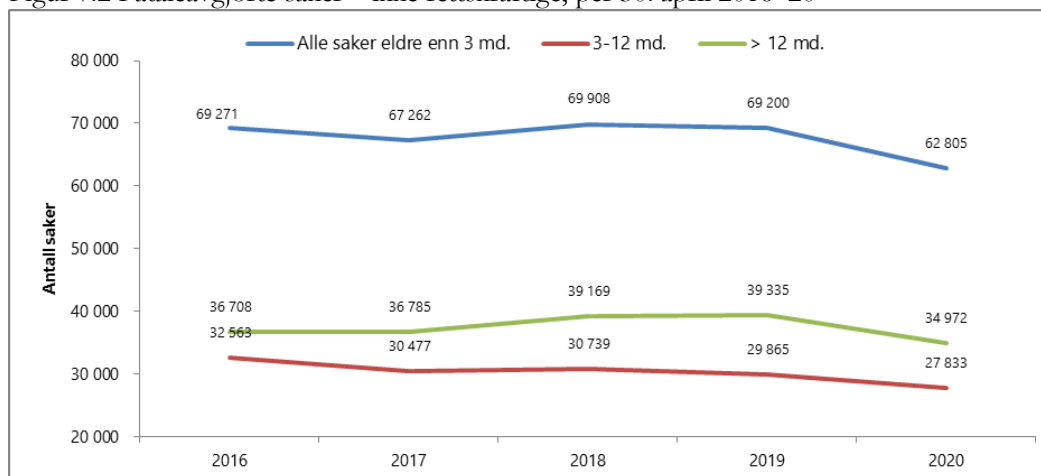
Kilde: PAL STRASAK per 31. august 2020 (og 31. august 2019)

23 prosent av de ikke påtaleavgjorte sakene eldre enn 12 måneder (IPA12) er økonomilovbrudd. Økonomisaker har erfaringsmessig lang saksbehandlingstid da de ofte er kompliserte og krevende å etterforske. I forhold til andel anmeldte saker viser tabellen også at det er en forholdvis stor andel voldslovbrudd og seksuallovbrudd som er eldre enn 12 måneder.

7.3 Påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker

Samlet sett har antall saker eldre enn 3 måneder som er påtaleavgjort, men ikke rettskraftige, blitt redusert med 9,2 prosent ved utgangen av første tertial 2020 i forhold til samme periode i 2019, og med 9,3 prosent i forhold til 2016. Utviklingen er illustrert i figur 7.2. Det påpekes at alder på sak er beregnet fra registreringstidspunktet til 31. august, og ikke fra når saken ble påtaleavgjort.

Figur 7.2 Påtaleavgjorte saker – ikke rettskraftige, per 30. april 2016–20

Kilde: JUS089

Alderen på de ikke rettskraftige sakene avhenger av saksbehandlingstiden frem til påtaleavgjørelse og tiden det deretter tar for å få saken rettskraftig avgjort. Antall påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker, vil i stor grad avhenge av hvor mange positive påtaleavgjørelser som er truffet, og hvilken fremdrift sakene vil få blant annet i domstolene. Det kan gjenstå mye ressurs- og tidkrevende arbeid i mange av sakene etter at det er truffet positive påtaleavgjørelser og frem til rettskraft, ikke minst der det er utferdiget tiltale og sakene skal irettesføres.

Særlig i begynnelsen av pandemiperioden ble domstolenes kapasitet til å gjennomføre rettsmøter redusert som følge av iverksatte smitteverntiltak. Dette har medført en viss restanse innen irettesføring. Så lenge sakene ikke er rettskraftig avgjort (endelig avgjort i rettsvesenet), vil de fremkomme på oversikten over påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker. En økning i denne kategorien kan derfor ikke utelukkes.

8 Inndragning

Politiet har over flere år hatt høyt fokus på inndragning av lovovertrederens utbytte av straffbare handlinger.

Nærmere beskrivelse av hvordan inndragningsstatistikken er hentet ut er gitt i vedlegg 1. Det påpekes spesielt at inndragningstallene per andre tertial 2020 vil kunne øke dersom det er påtaleavgjorte saker som enda ikke er rettskraftig.

Statistikken teller antall inndragninger av *utbytte* etter gammel straffelov § 34 og ny straffelov § 67, antall inndragninger av *gjenstander* etter gammel straffelov § 35 og ny straffelov § 69 og *utvidet* inndragning etter straffeloven § 34a og ny straffelov § 68. Statistikken dekker ikke bestemmelsen om forebyggende inndragning i straffeloven § 70 (gammel straffelov § 37b).

Tabell 8.1 Inndragning av utbytte og gjenstander, per 2. tertial 2016-20

	2016	2017	2018	2019	2020	Prosent endring 2019-20	Prosent endring 2016-20
Utbytte	791	1 076	810	826	568	-31,2 %	-28,2 %
Utvidet	44	57	54	48	51	6,3 %	15,9 %
Gjenstand	4 111	4 514	4 855	5 023	4 372	-13,0 %	6,3 %
Sum antall inndragninger	4 946	5 647	5 719	5 897	4 991	-15,4 %	0,9 %
Beløp i mill. kr	129,6	126,9	85,9	145,2	109,7	-24,5 %	-15,4 %

Kilde: JUS625 – hentet fra PSV Monitor 16.09.20

Samlet inndragningsbeløp per andre tertial 2020 var 109,7 millioner kroner, hvilket er en reduksjon på 24,5 prosent i forhold til samme periode i 2019, og en nedgang på 15,4 prosent i forhold til 2016. Det bemerkes at noe av bakgrunnen for variasjonene fra år til år er at enkeltsaker gir betydelig utslag på statistikken. Det er videre en viss grad av tilfeldigheter knyttet til hvilke år sakene blir rettskraftige.

Som tidligere er det fortsatt knyttet noe usikkerhet til inndragningsstatistikken, herunder om den fanger opp korrekt antall krav og beløp fra straffesakssystemene til politiet. Det bemerkes særlig at politiet i en rekke saker fremmer erstatningskrav på vegne av fornærmede, fremfor å legge ned påstand om inndragning. Dette kan være en av flere forklaringer på at antall utbytteinndragninger er redusert. Herværende statistikk omfatter ikke rettskraftige erstatningskrav fremmet på vegne av fornærmede. Gjennom 2019 er det tilrettelagt for bedre statistikk på området, men relevante tall vil først foreligge ved utløpet av 2020.

VEDLEGG 1 Datagrunnlag

Det statistiske grunnlaget i rapporten er hentet fra politiets straffesaksregister (STRASAK). STRASAK benyttes både til den offisielle kriminalstatistikken, som Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserer, og politiets driftsstatistikk. Selv om både SSB og Politidirektoratet henter sitt tallgrunnlag fra STRASAK, forekommer det noen forskjeller i det tallmaterialet som presenteres, blant annet på grunn av ulik bearbeiding av data, ulike tidspunkt for dataauthenting og ulik gruppering av dataene.

Hvis annet ikke er oppgitt er tallmaterialet hentet ut 1. september det enkelte år. Kodeendringer som har skjedd etter 1. september det enkelte år vil derfor ikke få betydning. Dette er gjort for å ha mest mulig sammenlignbare tall.

Dataene i STRASAK er basert på de kodene som politiet manuelt legger inn når en sak blir registrert og kvaliteten på driftsstatistikken er derfor avhengig av riktig koding av den enkelte sak. Økt fokus og kunnskap kan i enkelte tilfeller føre til endret kodepraksis og riktigere koding av sakene. Endring i kodepraksis kan derfor gjøre det utfordrende å følge utviklingstrekk på detaljert nivå.

I forbindelse med ikrafttredelsen av Straffeloven 2005 1. oktober 2015 ble det gjort endringer som førte til at flere lovbrudd ble tilordnet en annen kriminalitetstype enn hva som var tilfelle tidligere.

Straffeloven 2005 medfører i all hovedsak ingen nykriminalisering eller avkriminalisering. Det er likevel ikke mulig å sammenligne alle straffebestemmelsene i gammel og ny lov én til én. For å kunne sammenligne statistikk på et lavere nivå enn kriminalitetstype er det derfor laget lovbruddskategorier for å kunne se utviklingen over tid på et område, gitt i vedlegg 2.

Antall anmeldelser er gitt ved antall saker. I forbindelse med saker med særskilt saksbehandlingsfrist, nærmere omtalt i kapittel 5.2 benyttes begrepet forhold. Forhold sier noe om knytningen mellom sak og person, dvs. gjerningsperson og fornærmet. På grunn av dette kan en sak generere flere forhold. For å vise det totale bildet i dette kapitlet summeres alle forhold, i tillegg til at man også tar med de sakene hvor det ikke er registrert en mistenkt/siktet /domfelt.

Inndragningsstatistikken er hentet ut 16. september 2020 fra PSV Monitor som er et internt verktøy i politiet for lettere å følge utviklingen av straffesaksporteføljen. I motsetning til hva som er tilfelle for store deler av resten av rapporten anvendes ikke fryste tall da dynamiske tall gir et riktigere bilde. Det antas at inndragningstallene i 2020 vil kunne øke gitt at det er påtaleavgjorte saker som enda ikke er rettskraftig.

Det gjøres oppmerksom på at det i tabeller kan forekomme at avrunding medfører at summen/endring i prosentpoeng ikke blir lik summen av de oppgitte tallene.

VEDLEGG 2 Lovbruddskategorier

Krim.type	Lovbruddskategori	Statistikkgrupper/-koder
Vinning	Grovt tyveri fra bolig	921 Grovt tyveri fra bolig 2201 GROVT TYVERI FRA VILLA 2202 GROVT TYVERI FRA LEILIGHET
Vinning	Tyveri fra person på offentlig sted	910 Tyveri fra person i kollektiv transport eller stoppested 911 Tyveri fra person i gate, park, annet friområde 912 Tyveri fra person i anlegg / lokaler for idrett, kultur o.l. 913 Tyveri fra person i salgslokaler (kafe, butikk o.l.) 914 Tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal 915 Tyveri fra person på annet offentlig sted 925 Grovt tyveri fra person i kollektiv transport / stoppested 926 Grovt tyveri fra person i gate, park, annet friområde 927 Grovt tyveri fra person i anlegg/lokaler for idrett, kultur 928 Grovt tyveri fra person i salgslokaler (kafe, butikk o.l.) 929 Grovt tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal 930 Grovt tyveri fra person på annet offentlig sted
Vinning	Ran	954 Ran 955 Grovt ran 956 Grovt ran, med død/betydelig skade til følge 957 Forbund om ran 2502 RAN (\$ 267) 2503 RAN,GROVT (\$ 268) 2504 RAN FRA BERUSET PERSON 2505 BANKRAN (\$ 268,2) 2506 POSTRAN (\$ 268,2) 2507 RAN AV VERDITRANSPORT (\$ 268,2) 2508 DROSJERAN 2509 RAN FRA FORRETNING/KIOSK (\$ 267) 2510 GROVT RAN FRA FORRETNING/KIOSK (\$ 268) 2599 RAN/UTPRESSING, DIVERSE
Narkotika	Narkotikalovbrudd etter legemiddeloven	7101 Narkotika, bruk (\$24) 7102 Narkotika, besittelse (\$24) 7199 Narkotika, diverse
Narkotika	Narkotikalovbrudd etter straffeloven (narkotika-overtredelser)	704 NARKOTIKA (\$ 162,1.LEDD) 711 NARKOTIKA, UAKTSOM (\$ 162,4.LEDD) 751 Narkotikaovertredelse
Narkotika	Narkotikalovbrudd etter straffeloven (grove narkotika-overtredelser)	703 NARKOTIKA (\$ 162,2.LEDD) 708 NARKOTIKA (\$ 162,3.LEDD) 752 Grov narkotikaovertredelse 753 Grov narkotikaovertredelse, betydelig mengde 754 Grov narkotikaovertredelse, særdeles skjerpene 755 Uaktsom grov narkotikaovertredelse
Narkotika	Dopinglovbrudd etter legemiddeloven	7110 Doping bruk (\$24a) 7111 Doping besittelse (\$24a)
Narkotika	Dopinglovbrudd etter straffeloven (dopingovertredelser)	710 DOPINGMIDLER (\$ 162B,1.LEDD)162B,1.LEDD) 712 DOPINGMIDLER (\$ 162B,2.LEDD) 713 DOPINGMIDLER, UAKTSOM (\$ 162B,3.LEDD) 757 Dopingovertredelse 758 Grov dopingovertredelse 759 Uaktsom grov dopingovertredelse
Vold	Grov kroppskrenkelse og kroppsskade	1703 LEGEMSBESKADIGELSE (\$ 229) 1704 LEGEMSBESKADIGELSE, KNIV (\$ 229) 1705 LEGEMSBESKADIGELSE, SKYTEVÅPEN (\$ 229)

		<p>1714 LEGEMSBESKADIGELSE MED DØDEN TIL FØLGE (§ 229)</p> <p>1716 LEGEMSFORNÆRMELSE M/SKADEFØLGE (§ 228,2.LEDD)</p> <p>1752 Grov kroppskrenkelse</p> <p>1753 Grov kroppskrenkelse, med følge død</p> <p>1754 Kroppsskade</p> <p>1755 Grov kroppsskade</p> <p>1756 Grov kroppsskade, med følge død</p>
Vold	Menneskehandel	<p>1607 MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON (§224)</p> <p>1611 MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND (§224)</p> <p>1613 MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID (§224)</p> <p>1615 MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER (§224)</p> <p>1658 Menneskehandel, prostitusjon</p> <p>1659 Menneskehandel, tvangsarbeid</p> <p>1660 Menneskehandel, krigstjeneste</p> <p>1661 Menneskehandel, indre organer</p> <p>1668 Menneskehandel tilrettelegge mv</p>
Vold	Grov menneskehandel	<p>1608 MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON, GROV (§224)</p> <p>1610 MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER, GROV (§224)</p> <p>1612 MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND, GROV (§224)</p> <p>1614 MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID, GROV (§224)</p> <p>1662 Grov menneskehandel, prostitusjon</p> <p>1663 Grov menneskehandel, tvangsarbeid</p> <p>1664 Grov menneskehandel, krigstjeneste</p> <p>1665 Grov menneskehandel, indre organer</p> <p>1669 Menneskehandel tilrettelegge mv – grov</p>
Vold	Mishandling i nære relasjoner	<p>1506 MISHANDLING I FAMILIEFORH, MED LEGEMSKRENK (§ 219, 1. LEDD)</p> <p>1507 MISHANDLING I FAMILIEFORH, UTEN LEGEMSKRENK (§219,1.LEDD)</p> <p>1508 MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, M LEGEMSKRENK (§219. 2. LEDD)</p> <p>1509 MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, U LEGEMSKRENK (§219,2. LEDD)</p> <p>1768 Mishandling i nære relasjoner, med legemskrenkelse</p> <p>1769 Mishandling i nære relasjoner, uten legemskrenkelse</p> <p>1770 Grov mishandling i nære relasjoner, med legemskrenkelse</p> <p>1771 Grov mishandling i nære relasjoner, uten legemskrenkelse</p>
Vold	Trusler	<p>506 PÅVIRKNING AV OFF. TJENESTEMANN VED TRUSLER (§128) [Tilordnet kriminalitetstypen annen]</p> <p>557 Trusler mot offentlig tjenestemann, politi</p> <p>558 Trusler mot offentlig tjenestemann, annen tjenestemann</p> <p>1601 TRUSLER, DIVERSE (§ 227)</p> <p>1603 TRUSLER, KNIV (§ 227)</p> <p>1604 TRUSLER, SKYTEVÅPEN (§ 227)</p> <p>1605 BOMBETRUSSEL (§227)</p> <p>1609 TRUSLER, DIVERSE (§227)</p> <p>1674 Trusler</p> <p>1675 Trusler, med skytevåpen</p> <p>1676 Trusler, med kniv eller annen liknende redskap</p> <p>1677 Grove trusler</p>

		<p>1678 Grove trusler, med skytevåpen</p> <p>1679 Grove trusler, med kniv eller annen liknende redskap</p> <p>1680 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell</p> <p>1681 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider</p> <p>1682 Trussel særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda</p>
Vold og Annen	Grupper med særskilt vern	<p>501 VOLD MOT POLITITJ.MANN (§ 127)</p> <p>502 VOLD MOT OFF.TJ.MANN (§ 127)</p> <p>506 PÅVIRKNING AV OFF. TJENESTEMANN VED TRUSLER (§128)</p> <p>555 Vold mot offentlig tjenestemann, politi</p> <p>556 Vold mot offentlig tjenestemann, annen tjenestemann</p> <p>557 Trusler mot offentlig tjenestemann, politi</p> <p>558 Trusler mot offentlig tjenestemann, annen tjenestemann</p> <p>559 Hindring av offentlig tjenestemann, politi</p> <p>560 Hindring av offentlig tjenestemann, annen tjenestemann</p> <p>561 Forulemping av offentlig tjenestemann, politi</p> <p>562 Forulemping av offentlig tjenestemann, annen tjenestemann</p> <p>1680 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell</p> <p>1681 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider</p> <p>1682 Trussel særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda</p> <p>1774 Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell</p> <p>1775 Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider</p> <p>1776 Vold særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda</p> <p>1802 ÆREKRENK. MOT OFF. TJ. M. (§251)</p> <p>5001 HINDRING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§ 326 NR.1)</p> <p>5002 FORULEMPING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§326 NR.2)</p> <p>5011 HINDRING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§ 326 NR.1)</p> <p>5012 FORULEMPING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§ 326 NR.2)</p>
Seksuallovbrudd	Voldtekt	<p>1401 VOLDTEKT (§ 192,1.LEDD)</p> <p>1401 VOLDTEKT (§ 192,1.OG 2.LEDD)</p> <p>1413 FORSØK PÅ VOLDTEKT (§ 192,JFR.PAR 49)</p> <p>1420 VOLDTEKT (§ 192,2.LEDD)</p> <p>1420 VOLDTEKT (§ 192,3.LEDD)</p> <p>1423 GROVT UAKTSOM VOLDTEKT (§ 192,4.LEDD)</p> <p>1451 Voldtekt u. samleie</p> <p>1452 Voldtekt til samleie</p> <p>1453 Grov voldtekt</p> <p>1454 Grov uaktsom voldtekt</p> <p>1455 Voldtekt forsøk</p>
Seksuallovbrudd	Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	<p>1402 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/14 ÅR (§ 195)</p> <p>1402 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/14 ÅR (§ 195)</p> <p>1403 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/10 ÅR (§ 195)</p> <p>1403 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/10 ÅR (§ 195)</p> <p>1460 Voldtekt av barn under 14 år</p> <p>1461 Voldtekt til samleie av barn under 14 år</p> <p>1462 Grov voldtekt av barn under 14 år</p> <p>1463 Forsøk på voldtekt av barn under 14 år</p>

Seksual- lovbrudd	Seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år	1418 SEKSUELL HANDLING MM MED BARN U/16 ÅR (\$ 200,2.LEDD) 1418 UTUKTIG HANDLING M.V MED BARN U/16 ÅR (\$ 212,2.LEDD) 1466 Seksuell handling med barn under 16 år 1467 Seksuelt krenkende atferd mv. overfor barn under 16 år
Seksual- lovbrudd	Seksuell omgang med barn 14-16 år	1404 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/16 ÅR (\$ 196) 1404 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/16 ÅR (\$ 196) 1464 Seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år 1465 Grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år
Seksual- lovbrudd	Overgrepsmateriale og pornografi	1405 PORNOGRAFI, SKRIFTER/FILM/VIDEO MV (\$204) 1405 UTUKTIGE SKRIFTER/FILM/VIDEO M.V (\$ 211) 1421 PORNOGRAFI,SKRIFTER/BILDER/VIDEO MV VIA DATASYST. (\$204) 1470 Fremvis/still av seksu overgr mot barn el seksualiserer barn 1477 Pornografi
Seksual- lovbrudd	Annet eller uspesifisert seksuallovbrudd	1406 UTUKTIG ADFERD INKL. BLOTTING 1407 INCEST (\$ 197) 1408 HALLIKVIRKS. TILBY, FORMIDLE, ETTERS. PROSTITUSJON (\$202) 1408 HALLIKVIRKS. TILBY, FORMIDLE, ETTERS. PROSTITUSJON (\$202) 1409 KIKKING (\$212) 1410 PROSTITUSJON 1411 HELSERÅDSMELDING 1412 SEKSUELT KRENKENDE/UANSTENDIG ADFERD, BLOTTING MM (\$201) 1414 SKAFFE SEG UTUKTIG OMG.M/TRUSLER, UNDERF. ADFERD O.L (\$ 194) 1415 SEKSUELL OMGANG MED FOSTERBARN, STEBARN OL (\$ 199) 1416 UTUKTIG OMGANG MED BEVISSTLØS (\$ 193) 1417 SAMLEIE MED BROR/SØSTER (\$ 198) 1419 UTUKTIG OMGANG, MISBRUK AV STILLING (\$ 198) 1422 SEKSUELT KRENKENDE/UANSTENDIG ADFERD VIA DATASYSTEMER (\$201) 1422 UTUKTIGE KRENKELSER VIA DATASYSTEMER (\$ 212 1.LEDD) 1424 SEKSUELL OMG. MISBR AV STILLING, AVH.FORH. MM (\$ 193,1.LEDD) 1424 SEKSUELL OMG. MISBR AV STILLING, AVH.FORH. MM (\$ 193,1.LEDD) 1425 SEKSUELL OMG. UTNYTT. AV PSYKISK LIDELSE MM (\$193,2.LEDD) 1426 SEKSUELL HANDLING UTEN SAMTYKKE (\$200,1.LEDD) 1427 KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER FRA PERSON UNDER 18 ÅR (\$203) 1428 KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER (\$202A) 1429 Grooming - Bygge opp tillit for å utnytte barn seksuelt 1456 Misbruk av overmaktsforhold 1457 Seksuell omgang med innsatte mv. i institusjon 1458 Seksuell handling uten samtykke 1459 Seksuelt krenkende atferd 1468 Avtale om møte for å begå seksuelt overgrep 1469 Kjøp av seksuelle tjenester fra mindreårige 1471 Incest 1472 Søskenincest 1473 Seksuell omgang mellom andre nærstående

		1474 Hallikvirksomhet 1475 Formidling av prostitusjon 1476 Kjøp av seksuelle tjenester fra voksne 1478 Utstillingsforbud 1498 Seksuallovbrudd, diverse (strl. kap 26) 1499 SEKSUALLOVBRUDD, DIVERSE 1499 Seksuallovbrudd, DIVERSE 3899 Seksuallovbrudd, DIVERSE
Annen	Menneskesmugling	6151 Menneskesmugling 6151 MENNESKESMUGLING (§ 47,3.LEDD) 6157 Organisert menneskesmugling 6157 Organisert menneskesmugling (§47, 4. ledd) 9898 MENNESKESMUGLING